Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Johannes V. Jensen.
Titel | Title:	Myter og Jagter
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København ; Kristiania : Gyldendal, 1907
Fysiske størrelse | Physical extent:	184 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

52, -90

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 03541 X

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

JOHANNES V. JENSEN

MYTER OG JAGTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1907

MYTER OG JAGTER

JOHANNES V. JENSEN

MYTER OG JAGTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1907

Natskyggens sorte Naade
fornedrer ikke mit Hjærte;
jeg tager imod Pardon
af Tobaken og tier.

Skovene.

FR. BAGGES KGL. HOF-BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLD

	Side
Det gamle Ur	7
Knokkelmanden	10
Edderkoppen	19
Menageriet	32
Gura	37
Kondignogen	41
Myggene	61
Den gamle Traver	73
Sangerinden	78
Springeren	82
Løverne	87
Et Ekstranumer	92
Paa Ski	96
Majnat	117
Med Skyds	121
Pause	127
Vildsvinet	130
Paafuglen	140
Patowatomis Datter	147
Regnspoven	167
Fusijama	182

Det gamle Ur.

Det var Foraar, jeg laa paa Ryggen og sov i den lyse, lydhøre Morgentime. En Gang aabnede jeg Øjnene uden at vaagne og saa blændende Guldluer imellem de grønne og stille Verdner af Træer udenfor Vinduet.

Medens jeg sov, og Stilheden rislede som en Sø over mit Hoved, var jeg mig netop saa bevidst, at jeg følte det dybeste Behag, mit Hjærte strømmede over af Drømmelykke, saa at det næsten vækkede mig. Hvor jeg vidste sovende, at det var Foraar! Det mylrede i mit Hoved, det var som om vældende blinde Kræfter vilde faa mig til at røre mig, springe, flyve, og dog var jeg bunden som for evig Tid.

Da følte jeg noget tie, noget uendelig spinkelt og fint, der ikke *var* mere, noget

jeg ikke længere hørte. Langsomt fattede jeg, at mit Lommeur paa Bordet var gaaet i Staa.

. . . Og længe, længe efter ramte det mig i Søvne som en fjærnt ringende Efterklang: *Det gamle Ur er død!* Ja, og jeg saa igen det høje malede Kasseur, min Bedstefaders Bornholmer, der delte min tidligste Barndom ud i Evigheder og Evigheder — for hvor længe siden? Det bares mig for, at jeg saa det gamle Ur og min Bedstefader paa en Gang, som var de et og samme Væsen. Og mens jeg saa den overnaturlige og dog kendte Skikkelse, var jeg mig selv lige saa fjærn som da jeg to-tre Aar gammel færdedes allerlængst nede paa Gulvet og saa Bedstefaders milde Ansigt der langt oppe i Højden, de samme vise og uudgrundeligt kærlige Træk som netop ogsaa det gamle Ur havde.

Det gamle Ur. Det stod i Skyggen med et udslettet Ansigt og gav Tiden fra sig ligesom med nedslagne Øjne. Perpendikkelen vandrede som et sælsomt tyndt Ben; det traadte saa varsomt og med en Skrøbelighed der var dets Ære. Viserne pegede ad

noget, mere eller mindre udtryksfuldt manende, snart vidt og bredt og snart indeklemt, de varslede, om og om igen, men kunde ikke blive forstaaet. Det var et meget gammelt, grundigt Ur. Jeg ser det store sovende Ansigt, hele Spøgelset henne i Hjørnet, og jeg hører Tænderne i det Indre bide Sekunderne: Ak! Og saa igen: Ak!

Det gamle Ur er død. Benet hænger langt og udtæret lige ned midt i Kassen bag den smalle Rude; det begyndte, og det endte i Kisten. Viserne er kommen i en Vinkel til hinanden, der endelig, endelig er den sidste, men det de siger, og som Ingen forstaar, har de sagt ofte nok før. Nu tier det over al Forstand mødigt og velsignet i Værkets Indre. Det gamle Ur døde lidt over Fem i Morges, er der noget der hvisker til mig.

Og som jeg nu vugges hen af en anden Bølge i Søvnens syngende Sø, maa jeg le i Drømme, mit Hjærte hopper, idet det løber over af Lykke og stormende Smærte.

Knokkelmanden.

I

Første Gang jeg saa hende var i Krefeld, en Vinteraften. Det er som mindes jeg et Dyr, saa blid og lidende var hun, saa forkommen og saa uendelig god. Hun hed Kate.

Vinteren ved Rhinen er ikke en Gang vinterlig — hverken Sne eller Storme eller Isgang af Søen — alt Vejr er bleven opsat paa ubestemt Tid, Sol og Vind har forladt det lave Indland. Floden vandrer glansløst forbi, den gaar i graa Bølger som et ustanseligt Tog af Udvandrere. Ovre paa den ene Bred svajer Færgen ud for Strømmen, og paa den anden Bred bliver Staalkablet levende, det strammes og staar skælvende ned i Vandet, det bæver som en Nerve. En halv

Mil oppe gaber en Buebro i det taagede Lavland som en uhyre Maalerlarve. Og rundt i den vinterrøde Luft rejser sig Skorsten ved Skorsten, hele Vildnis af Skorstene, hvorfra Røgen stille bløder. Langt, langt ude staar en milehøj Pinje af Røg, det er over Essens Kanonværksteder.

Et raslende Sekundærtog bragte mig til Krefeld, just som alle Dampfløjter peb Fyraften, og Fabriksarbejderne i Tusindvis spyedes ud fra Værkstederne. Gaderne i Krefeld laa med kold og leret Søle. Lygterne var tændt men lyste ikke endnu. Da jeg senere paa Aftenen vandrede om i den sørgelige By, saa jeg to blaahvide Buelamper over en Port og en grøn Ildskrift: Varieté. Der gik jeg ind.

Bortset fra de tyske Uundværligheder, Dumme Peter og den tykke Mand, der ikke kan synge (man maa smigre de Indfødte), var Forestillingen af ganske international Natur. En fransk Sangerinde optraadte, to amerikanske knock-abouts, en russisk Atlet m. m. Og alle disse trætte Fabriksslaver paa Tilskuerpladsen havde godt af hvad de saa og hørte, det lysnede i deres grove Ansigter.

De havde tilbragt Dagen mellem Maskinernes Klør, de kom ude fra dette elendige Land, der endogsaa er forladt af den klassiske Vinter, af Sneen og Juleroserne og Barn Jesus; hvert eneste skikkeligt Trampeldyr havde Træk i Ansigtet af klæg Socialisme og af den allerbilligste kradsende Gudsfornægtelse . . . Kampen for Livet uden ny Tro! Hvor var Hjærnerne øde der, hvor trængte disse arme Munde til at klage! Hvilken knusende Sjælenød! Et sort og gabende Hul — aldrig var Verden saa forladt!

Hen paa Aftenen optraadte Kate. Hun var i Grunden kun Numer to i Ensemblet, hun assisterede en musikalsk Klown. Men *han* gjorde Lykke paa Grund af sin gyselige Magerhed, sine Fødders enorme Længde og sin Hæshed; han var hæs som en Dødning. Kate dansede, hun var i blaa Silketrikots, hendes runde Ben rystede af Kulde . . . og af Skræk. Paa Armene havde hun blaa Pletter efter Prygl, hun havde faaet i Kulissen. Hun var af den Slags smukke Børn, der har græmmet sig fra de var smaa, der er bleven smidt omkring med. Kate havde født et Par Gange, kunde man se, men Moderglæden

var bleven hende nægtet. Og dog smilede hun sødt og pigeagtigt; der var en Glorie om hendes Person. Som hun dansede der til den raa Knokkelmands Musik, var hun en Aabenbaring af det eneste rige og fine i Verden.

Klownen steg ned fra sin Pæl, hvor han havde siddet som en Abe med begge Ben lagt om Nakken og spillet, mens Kate dansede. Han væbnede sig med et nyt Instrument, en Slags Luth, der kun havde een Stræng. Nu fulgte den Duet, som jeg aldrig siden har kunnet glemme. Kate stod ganske stille paa Tærne og sang. Det var en lille gammeldags engelsk Vise, sunget med et smærteligt Skælmeri. Og rundt om hende, der sang, skrævede Benraden med sin brustne Luth, Strængen gav et Kvæk nu og da som en Kno mod en Kiste, og selv frembragte han et Omkvæd, et bredt, rustent Bræg — Mma!

Det lød forunderligt stærkt, Kates fine sværmeriske Sang og dette Mma, der var saa rystende musikalsk og saa ondt.

Mma!

Alle Tilskuerne sad stille. Og da den

sære Tvesang deroppe var forbi, havde alle de umælende Munde klaget! Jeg saa dem sukke, saa at Skuldrene løftede sig, jeg saa paa deres Øjne, at en Smærte var gaaet lægende gennem deres Sind.

II

Anden Gang jeg saa Kate var i London nogle Maaneder efter. Det var endnu den samme Vinter, men i London glemte jeg den, fordi jeg dér glemte alting.

Jeg boede i Stamford Street. Værelserne i Stuen var lejet ud til enligboende Kvinder; naar jeg kom hjem om Aftenen — Regnvejr og Søle var det altid — kendte jeg mine Medlogerende i Gaden, de stod dyngvaade og fortvivlede. De vinkede svagt i Mørket, og sommetider hørte jeg dem græde under Sjalet, tørt og kvalfuldt som Børn, der er bleven borte.

Mit Værelse vendte ud til et Tømmeroplag, og her gik der hver Nat en stor sort Pladshund. Den truede og gnirrede troligt hele Natten. Naar jeg var henne og se ned,

stod den gærne foran Porten paa alle fire stride Ben og med Børsterne rejst. Lyden af Støvlesinker mod Flisen udenfor i den sene Nat fik den til at tie paa en ondartet Maade. Den var som en Fortætning af Nat og af Søvnløshed. Den stod stille Timer i Træk som en sort og farlig Sprængkraft dernede. Hvor var der Ondskab og Kval i denne Vaagen af en vild Hund! Jeg smed i Nattens Stilhed Brænde ned paa den, naar den knurrede, og mens Byen London murrede i Søvne, *hørte* jeg, hvor Hunden blev tavs, mens den splittede Træstykkerne til Spaaner i sine fraadende Tænder.

Hvad jeg mindes fra den Gang er Mørket i London. Jeg saa kun Byen belyst en eneste Gang, og da lignede den en By, Vandet er sunken fra; Husene var sorte af Slam og stribet som efter en aarelang Oversvømmelse.

Naar jeg gik ned ad Trapperne, stod der undertiden en Dør aaben til et Værelse paa anden Sal, og der saa jeg en gammel Mand ligge i Sengen. Det var en forhenværende Sømand, tænkte jeg mig, der havde lejet sig

ind for sine sidste Midler. Han laa altid proper og kraftesløs med sit graa Hoved paa Puden; Hænderne, hvorpaa der var tatoveret Ankere og Bogstaver, havde han foldet taknemligt foran sig paa Dynen. For hver Dag der gik, saa jeg, hvor *han* var bjærget, hvor underfundigt og komfortabelt han laa der og døde.

Men hver Aften, hver Aften, naar jeg kom hjem og ledte efter Nøglen i min Lomme, hørte jeg en sagte Piben ud fra Nøglehullet i min Dør, en hørlig Træk af Tomheden derinde.

Jeg lyttede. Hør hvor det sang utydeligt og bange. Den Dør skulde jeg alene aabne, inde i den forfærdelige Stue ventede en Ensomhed, som jeg alene havde Nøglen til.

Det er bleven til en Myte i min Erindring altsammen — Hunden og Sømanden, Knokkelmanden og Kate. Hende fik jeg at se igen. Jeg faldt en Aften ind i en Varieté, hvor hun og Knokkelmanden optraadte. De havde ikke forandret sig en Smule, de gav nøjagtig de samme Numre som den Aften i Krefeld.

Men da jeg nu hørte Tvesangen igen, Kates lille smærtelig skælmske Vise og den skindmagre Abes dybe, musikalske Ravnesang, da slog det mig, at det var en Livets og Dødens Duet, jeg hørte. Ak ja, Kate, den fine og mishandlede Kvinde, der smilede og sang, saa at alt blev ømt og gyldent — og saa denne Satan med det sminkede Kranium, der er musikalsk, der har Talent, Manden som hele sit Liv igennem slaar og knuser og ødelægger! Jo, Kates skære Stemme vakte alle Længsler, og den rustne Bas rundt om hende manede grinende . . . Mma!

En Dag, da jeg kom ned ad Trapperne, stod Døren ind til Sømanden igen aaben. Lagnet var slaaet pynteligt op over hans Ansigt, Formen af Hovedet kunde skelnes. Han var død. Med ham døde Bevidstheden om saa og saa mange Kryds rundt Kap det gode Haab. Med ham sluktes Erindringen om den og den Dravat i Spanskesøen — Glimt af Dovers Klidtklint — fulde Fregatsejl under Sydamerikas Kyst, Sorgtider og Letsind. Med ham døde Mindet om en

Ring af Mennesker, troløse Folk og lystige Folk . . . Havnestæders ubarmhjærtige Piger . . . hvide Veninder . . . kanelbrune Kvinder i Batavia.

Mma! Mma!

Edderkoppen.

I sin Ungdom er man ensom. Ak, der var en smækker Edderkop, som syntes at han var den eneste i Verden. Han var en Yngling som alle andre Edderkopper, med god Appetit, sund i alle Henseender, han kunde have spejlet sig i den første den bedste lille dunede og haardføre Edder koppemand, der sad i sit flunkenye Spind og spiste Flue i Dug. Men vor Edderkop troede nu, at der kun var een Forlængsel til, den der af alle Edderkopper i Verden havde valgt ham ud og gjort ham saa stor og ene. Det var baade godt og tungt. Aa det var sødt men knugende saadan at være bleven gud-benaadet med hverken at vide hvorfra, hvor-for eller hvorhen, det gjorde en saa fin og sorgfuld.

Man maa spinde det ud af sig, ja man maa! Den Tid kommer da man bliver *for* bespændt. Ogsaa vor Edderkops Time slog. Han havde somret sig igennem sin første Ungdom og lidt meget, Solen havde ikke skinnet for *ham;* nu tonede Aaret sig om til Høst, alle Ting modnede . . .

Det var i de fine, klare Septemberdage at Edderkoppen gik til Vejrs. Han kunde ikke blive paa Jorden mere, han besteg først et Græsstraa og saa et andet og saa sig om fra dets Top i en Feber af Udve, der fik den vide Verden til at dirre. Han kastede sig ud fra et Straa af ret betydelig Højde for at dø Døden, men havde dog først, uden ret at vide det, gjort sig fast ved en Traad, saa han ikke omkom men hed af Tak, Skam og Helbred firede sig op igen. Omsider udvandrede han fra den Tue, hvor han var født og hørte hjemme, en lille Vang med modest Græsbund, hvori en gammel Regnorm gik, blind for to Jordmiders Liv sammesteds i Purpur og i Næringssorger; hvor en Fandens Mælkebøtte prangede solitaire, altid i fin Samtale med Solen, som hun lignede, og hvor en mindre

Familje af Hundegræs rankede sig til en forfærdelig Højde uden at bære noget alligevel — Edderkoppen tog Afstand fra denne Tue og udvandrede. Langt om længe kom han til et stort Træ, som han besteg.

Og det var en lang Historie. Han vandrede i Dage og Nætter, altid lige op, han steg og steg, han gik til Vejrs, ovenud, han maatte op, han der følte sig saa tung. Der kom forholdsvis roligere Tider, da han vandrede ud ad en Gren, ikke saadan helt stejlt lige op, men mere skraat fremad, han vandrede sig frem til en Kvist og derpaa igen lige lukt lodret opad i det svimlende Rum. Bemærk, at Edderkoppen endnu ikke en eneste Gang havde vendt sig om og set ned; det gør man ikke paa Bjærgbestigninger, man venter med stor Viljestyrke med at se en Smule, til man har naaet Toppen. Det gjorde Edderkoppen ogsaa, men han *følte*, at han var uhyre højt oppe, han var saa svimmel, saa syngende i Brystpartiet, saa vild til Mode. Endelig naaede han et Blad, det højeste, det sidste . . .

Og saa sig om.

Hvor Verden var uendelig dyb og skøn!

Den lille Edderkop hang der lige midt i den, ja Verdens undrende Midtpunkt, blændet af Solskin, beruset af det frie Rum, og da nu en vild Higen rejste sig i ham som en brændende Ild, en Længsel efter Rummet selv, efter Solen, det Uudsigelige, saa var det at han gik til Vejrs. I sin dybe Nød, i Trangen til at skaffe sit Væsen Udtryk, spandt han nemlig en Traad, dèr hvor han sad og klamrede sig til den øverste Kant af Bladet i Træets Top, han gød et langt fint Spind ud i Luften, ad Solen til, en Fangeline efter Uendeligheden — den kunde ses i den klare Septemberluft som en uhyre fin, svævende Silkefiber, blot som et bittelille Sølvlyn i den blaa Luft — og da Edderkoppen blev ved at spinde og spinde, saa at Traaden fulgte langt ud i Luften med Brisen og bares saa tyndt og fintflyvende i Æteren, saa kom jo det Øjeblik, da Spindet blev stærkere end Edderkoppen, eller man kunde sige, at Maaden hvorpaa han udtrykte sin Livslængsel tog Magten fra ham, og før han vidste af det havde han i salig Skaberstemning sluppet Fodfæstet med alle fire Par Ben og var

fløjet ud i Rummet ved sit eget dragende Spind!

Edderkoppen var bleven til *den flyvende Sommer*.

Hvor det var dejligt. Han drog længe hen i det blaa æterrene Rum, følte sig ene med Solen, han steg højere og højere paa Septemberbrisens sporløse Baner, og Spindet, der bar ham, gik i svævende Bølger gennem Luften som en Solstraaleunge, der svømmede i Himlens Blaa. De falmede Skove dybt nede synede som et Mos af Rust paa Jorden, mange Mil borte brødes Solen som i en klar funklende Ring, det var vel Havet og Verdens Ende.

Længe, længe fløj Edderkoppen. Brisen bar ham nærmere ned mod Jorden igen, og han saa mange underfulde Ting. Men naar Spindet ikke lod til at ville bære saa godt mere, gød Edderkoppen blot en ny fin Traad ud i Luften, som fangede en anden Brise, og saaledes blev han ved, til han sad i et helt Slør af Traade, et løst silkehvidt Slør, der kunde ses drive som et lille solbeskinnet Sejl oppe i den klare Septemberhimmel. Denne fnuglette Lyst-

baad i Æteren, der var hvidere end en Bjærgtinde og friere i Flugten end noget bevinget Væsen, bar den lykkeligste Edderkop.

Men hvad skildrer Edderkoppens Forundring og temmeligt blandede Glæde, da han opdagede andre af disse vindbaarne Lystfartøjer rundt omkring i Luften? Da han var bleven saa ædru, at han sansede, saa han først en og saa en til, og saa mange! Paa hvert Vindstrøg drev der hvide Spind, og et kom ham saa nær, at han saa Passageren sidde derpaa, en lille laaden og haardhudet Edderkoppemand, som lignede ham selv ganske meget. Hvad behager! Jo, hele Himlen var nok fuld af flyvende Sommer. Han var saa ikke ene med Solen! Det var fattigt. Naa ja ja, betød det andet end at Alverdens Edderkoppeungdom nu ogsaa var ude at lufte sig. Et almindeligt Rend altsaa, som sandelig ikke bragte nogen ud af Niveauet, siden Gud og Hvermand var begyndt at vagabondere styrbart. Sport simpelthen, vulgært Luftdriveri for Edderkopper i Flæng. Kapløb naturligvis, hvor det gjaldt om at drive

højest og brække flest Øjenbryn . . . nej, han sagde Tak, vor Edderkop sagde Tak!

Ikke gød han flere svømmende Solstraaler ud i den gyngende Æter, nej mine Herrer og Damer; der var nok om det. Han var slet ikke forlegen. Med Hensyn til Solen, saa havde han nu været den nær nok til at renoncere paa den. Desuden det var en Misforstaaelse, en indre Higen galt oversat. Solen, den bar man i sit Hjærte. Enhver højere Forlængsel stammede fra en indre Trang, som man vildt forærede til Himlen, men som selvfølgelig var ens Ejendom . . . en indre Trang . . .

Oh, og Edderkoppen var tilmed meget sulten! En lille Flue, frisk fanget, hildet paa alle Ben, men ellers spillevende . . . Gud ved om man ikke kunde have fanget en Engel i dette Ballonspind og holdt Maaltid paa højstsamme, hvis man var drevet saa højt op, at man havde naaet Himlen? Snak, men Mad maatte der til! Helst en blaa, forvorpen Spyflue, der var stærblind nok til at buse paa Nettet til Trods for sine Øjne over hele Hovedet, allerhelst en

voldsom stor Brumlebi, som man kunde faa Kindbakkerne rigtig fulde af . . . Oh ja!

Edderkoppen kom meget naturligt ned paa Jorden. Han halede lidt efter lidt sit Spind ind med Benene, til det ikke længere bar, og saa dalede han, dalede og dalede og naaede velbeholden ned. Da han var nogle Tommer fra Jorden, kunde han ikke vente dette sidste lille Stykke men sprang fra Resterne af Nettet, kastede sig lige ned i noget Græs og slog alle otte Ben fast i den velsignede Grund, saà end ikke op efter sit forladte Skib, saà aldrig mere op.

Han var ikke kravlet ti Skridt nemlig, før han mellem en afblomstret Røllike og et Timothegræs fik Øje paa et stort solidt Fangnet, hvori der hang flere Skeletter af forskellige Insekter, og i hvis Midte der sad den underdejligste Edderkoppefrue hans Øjne nogentid saa!

Hun blev hans Skæbne. Hun var saa yndig og stærk, en Kvinde helt igennem, hun gav sødeligt efter og slog som en Mukkert. En god Fanger med Smag for alt hvori der var Vædske, lige fra Myrer

saa haarde, at man kunde skære Glas med dem, til vandrende Pinde, som med Held gik gennem Tilværelsen i en Lynafleders Lignelse; hun fandt den nærende Draabe i dem alle og hængte dem siden op udenfor Døren. Derimellem fortærede hun naturligvis almindelig Mad, Fluer, Møl, nu og da en galauniformeret Guldsmed, foruden hvad somhelst af vingeløst Kravl, Maddiker og Kaalorme, der dumpede ned i Spindet fraoven eller lod sig overraske paa Jorden nedenunder. Fru Edderkop havde en stiltiende Maade at fire sig ned paa og give de værgeløse Forædte Giftstikket, og hun sondrede som sagt ikke følsomt mellem Byttet. Det var en af de Ting, der dybest betog vor rejsende Edderkop og gjorde ham næsegrus til Bejler. Udsugede hun med Jærnmave en Grønkaalslarve, da faldt han i Beundring for dette søde Barbari, dette hedenske, pragtfulde Renaissancetemperament, satte hun sig dovent til at slikke smaa ækle Slimdyr fra Græsrødderne, som hun først duggede med Myresyre, da var dette den højeste Forfinelse, ædel, storladen Kultur!

Fru Edderkop var af Person billedskøn. Hun havde den slankeste Taille, næsten kun som en Traad mellem For- og Bagkrop. Det tydede paa gammel fin Familje. Aa, hun var saa fin, at hun gerne kunde gaa midt over; man maatte vare sig, skaane hendes sarte Væsen (at hun var en rask, kærnesund Svuppe, som ved Hjælp af Strikker og med Haandkraft delte sit overmodne Korpus i to, kunde vor Edderkop ikke se, blændet som han endnu var af Solen og Vidderne.) Hun havde otte duelige Ben, var desaarsag ferm som en Sleipner, Giftmunden var ikke forloren, hun spandt fortræffeligt og var selv Ten, Korsets Tegn bar hun synligt paa Ryggen, uden at det generede hende — Daabsattesten var bleven »borte.«

Men nu kommer det bedste. Hun var Moder. Nede i et Jordhul ved Timothegræssets Rod gemte hun en Sæk, smukt hæklet af Spind No. 20, og den var vrylende fuld af Æg, som havde faaet Ben, tre Dusin levende Edderkoppeunger saa klare og saa ens som bittesmaa fine Mjøddraaber. De var lækre, Fru Edderkop elskede dem (andres aad hun) og naar hun var mæt, glim-

rede hun som Moder ved at slæbe Sækken efter sig op i Solskinnet og vejre dens Indhold. Edderkoppeungerne fimrede ud af Sækkens Masker med en Masse spæde Ben og krævede som med en Mund at blive store lige med det samme og komme ud at flyve. Her kan det siges, at Edderkopperne en Gang for mange tusinde Aar siden havde Vinger som andre Insekter men satte dem til i en materialistisk Verden; derfor fødes alle unge Edderkopper med noble Flyvegriller.

Se, denne Sæk Unger vakte vor Edderkoppemands dybeste og ædleste Instinkter. Han fattede endeligt som ved et sidste indre Klarsyn, at her, her var den sande Virkelighed, hvoraf hans uendelige Længsel kun havde været et Afbillede. Det der havde drevet ham ud i Verden, var den ham iboende Higen efter Familje, efter at se sit Liv fortsat i en Generation! Hvad det gjaldt om, var nu at have Sjælsstyrke nok til at kende sin Drøm igen i den Virkelighed, der forelaa og ingen anden, at rime sin iboende *Ide* med ὑλη . . . dette var vel Platons Mening. Og hvis det ikke var, burde man saa

blive ved at tage Hensyn til denne vise, omend kirtelløse Edderkop, der havde levet sit Liv hen for os i en Kælder? Hvad var rigtigt? *Der* var Platon . . . men *her* var Generationen!

De blev gift.

Paa Bryllupsdagen aad Fru Edderkop sin nye Gemal og hængte Skelettet af ham, eller rettere Skallen, op udenfor Døren. Der hang han i Nettet og svingede omkring for den mindste Brise, fnuglet som han var bleven. Saadan at se var det hele vor Edderkop, men han var hul, Benene var hule, Kroppen var et bleget Hylster, han var kun Skallen af sig selv.

En Skolopender, der boede i Nærheden som Ungkarl under en Sten og blev Vidne til det ægteskabelige Drama, fortalte siden, men han var en Kyniker, at han sjælden havde set et Udtryk for saa dyb Lykke, som da den unge Idealist blev fortæret. Han saa ud, sagde Skolopenderen, som selve Saligheden ved at gaa op i Alnaturen og blive et med den. Han var først saa stolt, da Vielsen var overstaaet, derpaa kom der en uforklarlig navnløs Angst over ham, som drog og drog,

indtil den gik over i Dødens før omtalte dybe Lykke.

Skolopenderen slog et *S* paa sig selv af Grin og gabede højt med Knibtangen, som vilde han trække et Søm ud af Himmelhvælvingen. Og Løbebillen, til hvem han fortalte hvad han havde set, ilede som en Baad i høj Sø afsted gennem Græsset for at bringe den ubetalelige Historie videre.

Menageriet.

Inde paa en Tomt bag et skævt Plankeværk driver vaad Tøsne. I det klinende Skum træder man sorte Huller ned i flydende og iskold Søle. En Snes Menagerivogne er kørt sammen i Rektangel og tjældet over med Sejldug. Hjulene staar dybt i Tomtens Bundløshed. Oppe mod Skyen hænger nogle Skeletter og Spiraler af Gasrør — om Sommeren, i de lyse Nætter, blæser det rosenrødt her af Lirekassetoner, Gassen hvæser som Orme i Skærsommernatsluften, man tærsker paa Kraftprøve, og flere andre Ting bidrager til at gøre Pladsen til et Forlystelsessted.

Man kommer ind i Menageriet gennem en vaad og skiden Tæppedør, og straks lugter man Rovdyr; paa Teltstængerne sve-

der nogle faa Naftablus, Gangen langs Burene er lagt med Savsmuld, Menagerisavsmul, der er klam og smudsig, fejet ud og ind og brugt igen, der stinker af gammelt Kød, der er at gaa paa som en blodmættet Mose.

Straks indenfor Døren staar et mægtigt Løvehoved i det løse og sure Lys, et stort kongeligt Ansigt, stribet ovenfra og nedad af Jærnstænger. Den ser ud for sig med Øjne, som er halvt brustne af kæmpemæssig Lede. Løvens nedadbøjede Mund udtrykker en Græmmelse, en uigennemtrængelig Graahed i Sindet . . .

Længes du sønderpaa, Broder, synes du, her er koldt og til Døden uudholdeligt? Ja, her er. Du glipper usigelig langsomt med Øjnene . . . føler du Tristhed? Vil du helst, jeg forføjer mig af Vejen? Ja, ja.

To store Ulve lurer i et Bur. Pludselig trækker de sig ind bagest i Buret, hvor de to Øjenpar tændes i Mørket — der gaar en tysktalende Karl forbi — de kender ham, han har røde Uldærmer som en Bøddel. Hyænen bugter sin skabede Krop, da den ser ham. Buret, hvor Aberne leger

Galeanstalt, bliver som et Tempel fuldt af snusende Fornuft, idet denne Hamborgsjover — *Mennesket* — passerer. Elefanten staar paa sin Platform, lænket, den duver og rokker i Takt med det tunge Hoved, som om den har Tandpine, og Ørene ser ud som Snipperne af et Tørklæde. Tre Bjørne, tre ukuelige Sensualister, ligger i en Klump og sutter paa deres Labber.

Men i et Bur staar *Gnuen*. Tæt og spænstig som selve Kraften og Lynsnarheden. Hesten og Hjorten, Enhjørningen og Hippogrifen i et! Denne Gnu, Menageriets dyre Stykke, er siden død, læser jeg. Død er Gnuen, ensom og rasende og utæmmelig til det sidste.

Allerlængst nede i et smækkert Foderal staar Strudsen. Den saa jeg længe paa. Det er en tornefuld og skællet Fugl; der er ikke Ynde for to Øre ved den.

Du er mig et Fosterstadium, sagde jeg til Strudsen, du er bleven staaende paa et Udviklingstrin, hvor andre Fugle begynder. Du ligner jo en Unge med dit indskaarne Næb og med Børster om Næsehullerne, du har udvæltende Øjne. Dine Ben

er haarde og rige paa Knyster, de ser ud, som om de var gnavede en Gang; Negle har du som Skærver, dit Brystben er som en Fjæl. Jeg skal nok tage mig i Agt for dig. Din Hals er modbydelig nøgen. Du gør et kolossal sjusket Indtryk. Dine Fødder er hærdet og tørret ind som før sagt, du minder mig om et Menneske, der hader mig. Sig Noget, svar mig, hak ud efter mig — vil du tie mig ihjel, du Vingeløse? Jeg ser din Horntunge øve sig lydløst i dit smudsige Næb . . . er det sandt, du æder Gadedørsnøgler? Se her, jeg har en lille Yalenøgle, kunde du lide at svælge den, kom med Næbet, saadan, nu kan du ikke faa det længere ud gennem Stængerne, saa, se jeg holder den bare en halv Tomme fra dig, din stinkende Altæder . . . .

Strudsen hørte længe paa min Haan. Omsider blinkede den. Men de forbandede Øjne skinnede gennem de blaa Øjenlaag.

Rundt om samlede der sig Stank, der lød Raslen som af Kedler og Knokler, Gaben og Enetaler af onde og melankolske Rovdyr, af pint og udbyttet Vildskab.

En halt Tiger spillede med Kløerne paa

Gitret, greb en Akkord i Burets Stænger, hun krusede Læberne fra Tænderne og sang en forsigtig, halvkvalt Vise til Akkompagnement af Gitret:

Jeg har en Byld i Brynet,
(den røde Karl slog mig
forleden med sin Jærngaffel)
jeg græder Ild og Materie.

Jeg stod endnu og haanede Strudsen. Da besluttede den pludselig at *tilintetgøre* mig. Og uden at mæle et Ord gik den ind i Burets mørkeste Hjørne og stak sit Hoved af Syne for mig.

Gura.

Det var i den Time mellem Nat og Morgen, da alt Levende sover, da selv Forbrydere og Mørkefugle bedøves af Stille og tages ind i Ligheden for alle. Tiden vendte sit Ansigt bort. Det var begyndt at graane i Luften. Jeg laa sovende i mit Hotelværelse paa Montmartre og følte ulegemligt, hvor Rummet var dybt udenfor, og hvor det gik langt . . .

Sønderfra kommer der en Taage drivende frem over Stubmarken, som ligger overtrukken med kold Nattefugt. Og da Skyen er et Stykke inde over den forkomne Ager, sænker en Flig sig og svøber tøvende rundt, til den bliver hængende som et Slør paa en Knage i Luften. Skyen driver videre frem over andre vaade Agre.

Men det er Gura, der bliver tilbage paa Marken. Noget holder hende fast, en gammel Erindring, netop her over denne elendige forladte Mark.

Før Solen kommer, dirrer der en kold Bølge langs Jorden, en Frysning — den sniger over Marken, og alle smaa Draaber hvidner til Isfnug. Da Solen staar op, er Marken skimlet af Rim.

Gura staar endnu stille med sænket Hoved, som kan hun ikke fange det, der er kommen hende i Sinde. Endelig ryster hun paa Hovedet ad det evig glemte og glider skraat hen i Luften.

Gura er ganske alene. Hun holder sig midt i Skellet mellem Dag og Nat og rejser sagte frem. Hvor hun kommer, møder hun Stilhed. Men da hun træffer over Kirkegaarden, tøver hun ogsaa der, indtil Lyset indhenter hende. Hun hører de Døde lukke Øjnene op nede i Gravene — det lyder som Tagdryp, naar det ene Dryp overhaster det andet. En lille Stund endnu, da begynder den kolde, bitre Jord at tone og summe bevæget, alle de Døde synger klart nede i deres hule Kister.

Gura hæver sig lodret op og gaar i en stor Bue ind i Mørket længere vesterpaa. Etsteds i et Kær ligger der et ensomt Hus, dér trækker Gura ind og lægger sig under Taget. Det er en Kreaturfold, og den staar øde. Væggene er tømret af Forskallingsfjæl, og da Solen kommer op, falder Lyset ind gennem Sprækkerne. Lysstænger danner Vifter paa det sumpede Gulv, Straa og Planterester bliver synlige. I Hjørnerne pipper enkelte blege Græsspirer op. Det er som om der lurer nogen uden for Væggen og kigger ind, Lyset skærer og vender sig i store Straalebundter. Dunkelheden ligger svanger med uhyre Former — der kan svæve et rundt frit Legeme, et Øje, udenfor; eller der ligger et Væsen paa alle fire og spejder ind — det Væsen, man dør af at se.

Gura rejser igen. Hun naar Havet, lægger sig forover og glider glat frem. Bølgerne anstrænger sig og rækker efter hende og synker atter tilbage. Og Gura naar frem til Byen, hun lægger sig ind over den just i den dumpe Time, da alt synes afsjælet, da al Lyd er forstummet.

— Mens jeg sov, kom Gura ind til mig,

jeg saa hende ligge oppe under Loftet i mit Kammer. Hendes Ansigt hang lige over mit, jeg saa den lange, skønne Mund, der var vokset sammen midtad som et Ar. Guras Øjne vendte sig ikke fra mine, snart var de lyse, snart dunkle. Undertiden forsvandt de helt og stirrede endda — Blikket lukkede sig og var der dog . . . som et Mørke, der synes at gro.

Kondignogen.

Jeg har en Gang gaaet paa alle fire, og det minder mig endnu, skønt kun fjærnt, naar jeg paa Grund af Træthed eller Overanstrængelse føler mig usikker i Fornemmelsen af Tiden. Dagen eller Aaret havde i min Ungdom ikke samme Værdi for mig som for Folk i Almindelighed; jeg befandt mig altid et eller andet Sted over eller under eller i Omkredsen af den Tid, der gik. Men kun *en* Gang har jeg paa uforklarlig Maade været helt udenfor Tiden, saa gennemgribende isoleret, at jeg uden i Grunden at føle Ulykken derved maatte lægge mig ned paa Forlemmerne og gaa afvejen, et Sted hen i det Fri for at æde Græs, eller ind under en Busk og dø. Jeg kan endnu en sjælden Gang spore ligesom et svagt

Pust af den Kulde, hvormed det begyndte, den indre uendelige Forladthedsfølelse, der rystede mig som en Gift, den sjælelige Kvalme, der gjorde mig saa afmægtig, indtil det kom. Endnu kan det løbe mig nedad Rygraden, som det den Gang krøb i mine Børster, jeg kan føle en Slags Erindring i Skindet om den grynede og klamme Fornemmelse, det dødelige Anfald af »Gaasehud«, hvormed det begyndte, og da ved jeg, at det var Tiden, der forlod mig, det var Ensomheden over al Forstand, der gav mig en anden Ham og førte mig ud af Tilværelsen, samtidigt med at jeg forblev midt i den.

Naar en Gang det bitre uundgaaelige Gys vender tilbage, den sidste Frysning i Sjælen, hvorunder man dør, vil jeg kende det igen.

Det var i Madrid for otte Aar siden, midt paa Dagen, lige i Solskinnet, paa Pradoen, at jeg sad paa en Bænk og pludselig, uden at jeg eller nogen Magt i Verden kunde forhindre det, begyndte at forvandles. Jeg sad der forresten i en temmelig miserabel Tilstand, havde ikke spist i fem Dage

og burde vist egentlig have været indlagt paa et Hospital. Men jeg syntes ikke, jeg fejlede noget, jeg havde alle mine Kræfter, sad og befandt mig vel ved at tie og ved at Folk gik forbi i Solskinnet og snakkede et Sprog, hvoraf jeg kun opfattede Lyden. Et Tegn paa, at jeg ikke var i Ligevægt var, at Dagen forekom mig usædvanlig, værdifuld ind i sit Inderste, og dog var det en ganske almindelig, solet Majdag med Varme fra tidligt om Morgenen og stadig tiltagende Varme op ad Dagen. Himlen var skyfri men hvidlig overalt under Solens Herredømme, Træerne paa Pradoen bruste i al deres udslagne grønne Løvpragt som Væsner, der bejlede til hinanden. Fra de kridhvide Huse ovre paa den anden Side af Alamedaen kom en syrlig Duft af Kulsyre, som Solheden lokkede ud af Murene, og man kunde sammen med den mærke en fin Gus, en Kælderluftning fra Stenene derovre, der endnu havde Kulde i sig og spredte den om sig. En Mand gik med en Køler paa Ryggen langs Bænkene og tilbød Vand. Agua, sagde han og saa forstandigt paa mig, menneskeligt — agua como la nieve,

og jeg ved ikke, hvorfor jeg kom til at elske ham for hans Blik, hvorfor jeg saa pludseligt og voldsomt følte mig draget mod den simple Mand med Vanddunken, at jeg kunde have givet mig til at raabe og græde. Jeg sad og blev mere og mere stille af Kærlighed til alt, hvad jeg saa, men samtidigt blev jeg stadig sygere. Ikke at jeg fejlede noget, men der var en synkende, en haabløs Følelse forbunden med at aande, mens Tiden gik. Ja, mens Tiden den gik. Det var som om det var mig alene, der bar Byrden af, at Træerne bejlede saa grønt, og Solen skinnede paa Gruset, og Springvandet susede saa evindeligt et Sted henne bag Løvet . . . om jeg blev træt og svigtede? Om de smaa Børn, der tullede afsted paa Gruset, stumme af Frodighed, om Ingen mere elskede dem, om jeg ikke saa efter dem med Hjærtet ud i mine Fingre og et Hav af Glæde op til Munden . . . ja saa gik de der vel endda. Men var det da mig, der sad og maatte dø og derfor hang ved de smaa underfulde Ting paa Jorden? Dø . . . jeg sad jo tværtimod og droges med en indre guddommelig Styrke, en pa-

nisk Skaberkraft, som kunde føre mig hvorhen det skulde være. Der var en Skæbne nær, der laa noget ikke i Luften men i Tiden. Et andet Væsen rørte sig i mit Indre, jeg følte en Gang imellem en dunkel Pine, der kun blev mere ulidelig, fordi jeg ganske ligegyldig lod den komme og gaa.

Som jeg sad der var der ingen anden ydre Grund til min stadigt tiltagende Ophidselse og Elendighed, end at jeg maaske i de sidste tre Uger havde budt mig selv lidt for meget i Retning af Anstrængelser og Savn. Jeg var kommen til Madrid efter fire-fem Døgns Jærnbanerejse paa tredie Klasse, hvor jeg ikke havde faaet nogen ordentlig Søvn, havde Tyskland og Belgien, Paris og Bordeaux, Pyrenæerne og det halve Spanien hamret ind i Hovedet efter Flugten over de endeløst stensyngende Skinner, var med et hedt Flimmer for Øjnene gaaet ind i Madrid og var straks kommen til Oprør (det var den anden Maj 98 under Krigen) hvori jeg blev stuvet sammen med andre menige Folk, der blev tampet med Kolben af Militæret, havde derpaa overværet en Tyrefægt-

ning — endnu stadig med Kufferten i Haanden lige fra Rejsen — og havde saa afsluttet Dagen med at skrive en lang Korrespondance til mit Blad — paa en Kafé, hvor et rasende Publikum af Spaniere drøftede Nederlaget ved Cavite. Siden da jeg vaagnede op i et lille Værelse i Calle de la Cruz, var det med en haarkrybende Fornemmelse af at være kommen der i Vildelse. Jeg havde ført Palaver med en Værtinde og var flyttet ind, til Dels i en bevidstløs Tilstand, der maa have nærmet sig til hvad man i Lægevidenskaben forstaar ved *Absence*, og i to Dage efter havde jeg en plagende Forestilling om, at der vel alligevel maatte være et Forsyn til, hvilket viser, at jeg maa have været betydelig svækket allerede da. Hertil sluttede sig Hungersnød og Dysenteri. Hvordan det saa gik til, at jeg sløsede med mine Penge og ikke saa mig for — en Dag havde jeg ingen og stod foran Udsigten til ingen at faa før om akkurat ti Dage. Jeg satte mig paa Ration, det havde jeg gjort før, jeg skrev og spaserede, jeg røg Tobak, billigere og billigere, tilsidst en Urt, jeg vil lade uomtalt. De første fem

Dage tærede jeg med Appetit tre smaa Brød om Dagen samt hver Middag et Stykke Manchegoost. Den tror jeg bekom mig daarligt, for efter fem Dages Forløb fik jeg Blodgang, og nu nød jeg i andre fem Dage ikke andet end Vand. Jeg tabte ikke Kræfterne, blev tværtimod vildere og vildere og indadtil stadig mere sørgelig forfinet; jeg gik ude en hel Del af Dagen, sad paa Bænkene og udviklede mig i en mærkelig Grad til Nydelsesmenneske, netop fordi jeg ingenting havde og blev mere og mere ene. Knut Hamsun har skildret dette meget bedre end jeg kan gøre det i sin skønne Bog »Sult«. Han havde mere at hungre med end jeg, desuden. Nuvel jeg var ulykkelig nok. Madrid er saa tør som et Stenbrud, og Omegnen er en vandløs Ørken. Jeg har i mit Liv aldrig længtes efter *Havet*, efter det uendeligt Vaade, det stormende Dyb, som den Gang jeg gik i Madrid og ikke *kunde* komme derfra og brændte op af Fantasier og Sult.

Naar jeg bliver afkræftet, viser det sig ikke saadan egentlig legemligt, jeg tærer paa en psykisk Reserve; det er som om

min Bevidsthed for at balancere maa laane fra skjulte Urkilder, der tilsidst fører ned i Dybder udenfor Tid og Rum; paa anden Maade kan jeg ikke forklare det, der hændte. Jeg har som Soldat gjort den lagttagelse baade hos mig selv og hos andre ganske almindelige unge Karle, at man kan blive temporært sindsforvirret ved Sult og Overanstrængelse paa lange Marscher; denne naturlige Art af Vanvid ytrer sig som en Sjælens Selvopholdelsesdrift, et Udbrud af indre mytiske Kræfter. Det forekommer mig derfor ordinært kun at slutte, at jeg kan have været sindsforvirret; naturligvis var jeg det, men heri stikker dog kun en Forklaring paa Sagen, ikke Sagen selv. Det jeg gennemgik var sandsynligvis ganske den samme Fornemmelse, som man har, naar man dør.

Jeg var ved fuld Bevidsthed, ganske klar, i det vaandefulde Nu da jeg sad paa Bænken og begyndte at svinde ud af Tiden, jeg tænkte noget saadant som at nu blev jeg vel gal, eller nu døde jeg, siden Himlen antog en anden Farve og jeg blev saa kold, mens der ligesom trak sig tusind fine Naale gennem mine Porer . . . Aa nu kunde jeg

ikke se Træerne, jeg var blind, og hvor havde jeg mine Hænder? Kvalme . . . det gik krampagtigt i mine tomme Indvolde, jeg mærkede, hvor jeg faldt forover i Halsen — netop *saa* tungt var ens Hoved altsaa — det susende Springvand blev til hele Verdenshavet, der rasede mig ind gennem Ørene, jeg var i Evigheden, den skærende Intethed, Stilheden, der stormede mig gennem Sjælen . . . og midt i den grænseløse Afmagt var jeg ganske klar, havde nu og da en Forestilling om at se, jeg saa vist Træer med Øjnene, skønt jeg ikke levede eller opfattede det, jeg sad formodentlig paa Bænken . . . maaske kunde jeg leve, hvis jeg endnu *vilde*, skønt jeg var borte, bunden, uden Sanser, uden Krop og Lemmer . . . og dog stadig ganske klar. Saa ene var jeg.

Da var det, at jeg, fordi jeg ikke kunde bære det, lagde mig ned paa alle fire og begyndte at gaa for at komme afvejen. Og idet jeg rørte mig, vendte mine Sanser tilbage. Det klingede endnu fjernt i mit Hoved af Evighedsstormen, men ellers levede jeg da og følte mig som mig selv. Jeg

flyttede mine korte, tykke Ben og saa, at de var som de skulde være, smudsigt kødfarvede og med skifrede Pigmentpletter hist og her, jeg kendte ogsaa godt Hovneglene paa mine røde Klumpfødder. Jeg følte min Hale, min Flyvehud og min Manke, jeg lukkede Munden op og i, skællet som jeg var paa Læberne, og konstaterede en meget virkelig Sult.

Om jeg var en Drage eller Basilisk? Undskyld nej, jeg var en Kondignog, en ret sjælden Menneskeøgle, turde jeg sige, en i Tiderne hjemløs Skabning. Jeg havde ikke ondt i Sinde, skulde ikke tage fejl i Valget af Mad eller vælte noget, jeg gik en Tur og havde forvildet mig ind paa Pradoen men ønskede selv helst at fjærne mig igen, om man vilde lade mig passere . . .

Endnu fattede jeg ikke min Ulykke. Det kom, da jeg havde gaaet et Stykke og mødte Manden med Lerkøleren. Han saa paa mig med ganske det samme Blik som før og gjorde mig høfligt opmærksom paa, hvad han gik med — agua, senor . . . agua fresca — hvor hans Stemme var tryg og dagligdags, jeg har aldrig glemt den

siden, hvor hans enfoldige Ansigt lovede alt godt under de grønne Træer, hvor han var smuk . . . *men han saa ikke mig, Kondignogen;* der var ikke saa meget som en Skyhed i hans Blik, der forraadte, at han saa mig som det Fabeldyr, jeg var! Selv kunde jeg jo om ikke andet saa paa min Skygge se, hvordan det var fat. Dette at han ikke kunde se mig som jeg virkelig var, fyldte mig med bitter Sorg.

Der var flere Mennesker, baade Herrer og Damer, der gik mig forbi og lod et Blik falde paa mig, men de kunde aabenbart ikke se andet, end at jeg var et menneskeligt Væsen som alle andre. Da vidste jeg, at jeg var fortabt. Det sydede mig gennem alle Nerver af Skræk ligesom før, da jeg blev forvandlet, Himlen skiftede Farve, og i Stedet for Huse og Træer syntes jeg, at jeg skimtede høje, rygende Bregnetræer rundt om og kobberfarvede Sumphuller foran mig; Synet veg igen men blev ved at være der ligesom i anede Omrids bag de solbeskinnede Huse. Jeg drog Vejret dybt, gik min Vej ud af Byen.

Ude i de varme Maanenætter paa det

ørkentørre, vide Land, der omgiver Madrid, og hvor der kun gror Valmuer, ikke en Gang Græs, fandt jeg mine Kræfter og indrettede mig i min Skæbne. Der hørte jeg første Gang min rigtige Stemme, en Midnatsstund, da jeg rejste Gabet imod Maanen og græd fra Hjærtet, jeg havde en dyb tudende Stemme, et Jammerbrøl, der tilfredsstillede mig selv saa temmeligt som Udtryk for Ensomheden i Verden. Hvordan mit Hoved saa ud, fik jeg aldrig at vide; jeg kunde godt have spejlet mig i en Pyt og skaffet mig Vished, men jeg vovede det ikke, vidste at jeg havde Rædsel nok at bære endda.

Forresten græmmede jeg mig ikke videre; jeg var jo Smærten selv. Som det Dyr, Tungsind og Angst havde forvandlet mig til, morede jeg mig rigtig godt i de øde Nætter. Jeg fandt paa at lege, muntrede mig ganske ene i Maaneskinnet med alle de Færdigheder, Kondignogen raader over, og som jeg opdagede, jeg sad inde med. Min Styrke var fænomenal, og jeg var smidig i Forhold dertil; jeg kunde gøre Spring paa tyve-tredive Alens Højde lige op i Luften,

og her benyttede jeg mig baade af Flyvehuden og af Halen. Denne Hale, der var besat med svære Hornknuder, var saa kraftig, at jeg kunde slaa lange Huller i Jordskorpen dermed. Jeg vendte mig oppe i Luften med et Slag af den, naar jeg var sprunget til Vejrs, og kunde godt se mig om, hvor jeg vilde lande, inden jeg kom ned igen. En Gang stormede det, og da gav jeg mig til at gø og galoppere i Støvskyerne, snart i Luften og snart paa Jorden; inden jeg vidste af det var jeg godt paa Vej op imod Sierra de Guadarama — Guds Død, hvor det var godt at lade Styrken spille, jeg fløj mere end jeg sprang, og i saadant et vældigt Flyvehop landede jeg ikke paa Jorden, men i en lille Indsø . . . Oh, det var ikke kedeligt, for jeg svømmede jo som et Væsen, der aldrig havde beboet andet Element end Vandet, jeg tærskede hele Søen i Skum, spolede rundt paa et Sted, indtil Bunden laa blottet, og Søen gik over sine Bredder, og derpaa galopperede jeg videre op i Bjærgene og ned igen, gjorde undertiden Spring paa flere hundrede Alens Længde ned fra Skrænterne, jeg landede

altid paa mine fire solide Ben og taalte ethvert Skrup, hvad enten det var paa Sten eller paa blød Bund. Jeg fik Appetit paa at røre mig, satte ud efter Havet, i Tordenvejr, i Taage, jeg blandede min Flyvehud og min Manke med Skyerne, snappede efter Haglene i den tynde Luft, gik i flyvende Kænguruspring over Skove . . . og stadig ser jeg glimtvis den egentlige Virkelighed bag alle de Ting, jeg lever i, andre Farver, andre Vækster, Skyggerids i Taagen som af taarnhøje Padderokker i den dampende Atmosfære, blaa Spejlinger af Søer, hvori det løber kogende som af hede Sten paa Bunden, Hvirvler af spillevende Skyer paa Himlen rundt om Solens blændende Baal . . . indtil jeg naar Kysten og kaster mig fra Klipperne ud i Brændingen. Jeg rejser milevidt omkring ude i Atlanterhavet, bides med de grønne Bølger, hopper højt ovenud efter Maanen og roder mig ned, ned, ned mod Bundens evige Vandnat, hvor Elementet trykker som en Klædning af Bly, og hvor blinde Monstrer, halvt Planter og halvt Dyr, svajer med de slimede Gab vendt opad, mens de drikker det sorte Vand gennem

Gællerne, jeg ligger og driver langt ude, til Tidevandet vækker mig og minder mig om Land, jeg ser store mørke Ting passere forbi dybt nede i det glasgrønne Vand, Hvaler, eller er det Skygger af en anden Verdens formløse Havuhyrer; jeg kaster mig ud og ind af fraadende Bølgetoppe, der rejser sig bjærgtungt og svinder vægtløst igen, jeg lægger mig med hele min udspilede Flyvehud over Søerne, indtil det er som om hver sitrende Draabe i Havet mødes med mit Blods finest forgrenede Pulse, og endelig gaar jeg i Land og sætter mig til at jamre henrykt paa Stranden, kalder og tuder længe ud mod Solnedgangen og græder trannede Taarer og befinder mig ganske udmærket.

Men nu vanker jeg igen omkring paa de nøgne, solbagte Jorder i Madrids Omegn, eller jeg stempler mig med Klumpfødderne henad de hede Fortove inde i Byen, med Flyvehuden slubrende mellem Benene, Gade op og Gade ned, og søger ethvert Menneskes Blik, jeg møder, ser tusind forskellige Mennesker ind i Øjnene, for om der dog ikke skal findes en eneste, der kender mig,

ser mig; men de møder alle mit Blik, uden at de undergaar ringeste Forandring, de er blinde for Kondignogen allesammen. Og jeg ved jo, at den eneste Forløsning, der gives for mig, er den, at et Menneske, kun et eneste almindeligt Menneske, skal kunne se mig *som jeg er*, da vil Fortryllelsen svinde, men ikke før. Jeg finder ingen. Og dog kan jeg ikke forlade Madrid, for her hvor jeg er bleven forvandlet, her bæres det mig for, at jeg igen skal faa min menneskelige Skikkelse tilbage. Her har jeg mistet Tiden, og her skal den gives mig igen.

Imidlertid sulter jeg stadig, for i den Verden, hvori jeg lever, er der ingen Næring for mig, og den anden Virkelighed, der egentlig hører mig til, kommer mig aldrig saa nær, at jeg gaar ind i den — lykkeligvis, for det er kun naar jeg er mest panisk bange, at den er mig nærmest; det er som om jeg maa dø endnu en Gang for at komme derind. Nu og da lister der sig som en Svimmelhed over mig, og da træder Bregnetræerne ud af Luften over mit Hoved, jeg ser undertiden noget der ligner Mørke-

pletter i Dagen omkring mig, Skyggen af en anden Tilværelses Rovuhyrer, ser dem glide sammen og hører Lyde, som om de hoster skummelt og skraber i Jorden — jeg maa med al Kraft tage mig sammen for at blive ved at være hvor jeg er. Jeg har ved pludselig at vende mig set Glimt af lange olivengrønne Halse og Hoveder med Andenæb række sig som Fabriksskorstene op over Husene i Gaden . . . skal jeg ende hos dem, skal jeg synke Tusinder og atter Tusinder af Aar tilbage, indtil jeg er hjemme der? Møder jeg aldrig en, der ser mig og frelser mig og giver mig min menneskelige Form igen?

Jeg har siddet paa en Snetop i Sierra de Guadarama og adspredt mig med den jammerfuldeste Koncert, der nogensinde er trængt fra Struben af et usaligt Kreatur, jeg har grædt Kondignogens Enegraad, der passer bedst til vildsomme Steder. Stundom kan jeg længes efter den igen.

Men et Sted udenfor Madrid ligger der paa den nøgne Mark et Krudttaarn nær ved en halvt udtørret Dam, og her fandt jeg min Befrielse.

Jeg var kommen til at holde af Stedet, fordi der lugtede saa forladt. Dammen laa altid stille som et Metalspejl i sin Indfatning af sprukne Lerskrænter, Vandet satte en Hinde af Slam og Salt paa det Par Græsstraa, der stod ud i det, og Vandspejlet røg altid af en bitter Dunst under Straalevarmen fra Solen. Nærved laa Krudtmagasinet, et rudeløst, blindt Hus af Cement med rustne Jærnbolte. Ved Foden af det groede store Burrer med Spindelvæv i de skarpe Frøstande; det hele lugtede saa øde. Og langt inde bag de golde Lermarker rejste sig Madrids Forposter, høje glanende Arbejderkaserner og Fabriker med Røgen fra Byen og dens Taarne ovenover i Soldisen.

Her var godt at sidde, midt i det svirpende Solskin, der blottede Alverden rundtom til alle Sider.

Og her saa jeg en Middagsstund et ildrødt Punkt, som en kæmpestor Valmue, da jeg langvejsfra nærmede mig Stedet. Alt var Solskin, alt laa i aabent, blændende Lys; kun jeg førte Mørket med mig hvor jeg gik. Hvad var det for en ildrød Kæmpe-

blomst, der var sprunget ud ved Bredden af min Dam? Jeg satte i Firspring, slog den tørre Jordskorpe med min Hale, saa det sang, dansede paa mine røde Klumpfødder . . . hvad var det for en stor, gloende Valmue, der stod ved min Dam?

Det var et rødt Skørt. Der sad en ung Kvinde ved Bredden af Dammen, en arm, husvild Pige, der sagtens var kommen fra en af Madrids elendigste Baggaarde og var bleven en Omstrejfer som jeg selv. Hun var vist ikke atten Aar, tynd som en Pilekvist men med et tungt sort Haar, der skinnede ubedækket i Solen. De endnu barnlige, forhungrede Træk havde hun sminket blaa, som fornemme Spanierinder bruger at gøre, men det kunde ikke skjule hendes Blegheed. Hun sad ganske stille, havde nok sat sig ned af Sult. Men først havde hun dog valgt dette særlige Sted at sidde, mit Sted! Ja jeg kunde se paa hende, at Sulten slog Skrald i hendes Tarme ligesom i mine . . . hun havde plukket en Burre og sad med den i sin slappe Haand; hun var vel bleven opmærksom paa dens rige, metalliske

Duft, taknemlig og ny i Sanserne som hun var bleven af Nød. Consuela hed hun.

Consuelas Øjne, der var saa dybt tomme og uskyldige, som de kan blive hos et Barn, der ikke længere kender nogen Synd, og saa forsagende, som Øjnene bliver hos den, der sidder og sulter i Solskinnet, traf mine, og *hun kendte mig jo straks.* Hvad intelligente og alvidende Mænd i Madrid ikke havde kunnet se, hvad de følsomste Damer havde været blinde for, det forstod dette stakkels lidende Proletarbarn, som Sultfeberen havde gjort seende, det fattede hun straks. Vi var lige fortvivlede. Hun saa godt hele min Elendighed som Kondignog. Jeg væltede mig paa Jorden foran hende i en Storm af Smærte . . . og mens hun saa mig ind i Øjnene, følte jeg min menneskelige Form vende tilbage, jeg var frelst.

Myggene.

Jeg boede i Sevilla i et Kælderrum, hvis Gulv skraanede ind mod Midten, og her var der et Laag, der førte ned til en Kloak. Naar man lettede ved dette Laag, stod der en graalig Sky af Myg i Vejret; men jeg lettede ikke ved det mere end én Gang. Det var de rigtige smaa tigerstribede Moskitter med Munddelene vædet i Sevillas underjordiske Mysterier, de var vilde af jomfruelig Sult, havde aldrig smagt Blod, magre som den Ondes Husarer, de *sang* i den hede Luft som bitte smaa flyvende Spilleværker, og jeg lærte at sparke ud og voltigere, naar de fine Toner kom mig for nær. Laaget lod sig ikke tætte helt, og desuden fik jeg Sværme af Myg ind ad Døren om Dagen. Min Stue havde ingen Vinduer, jeg maatte aabne

Døren op til Gaarden, om jeg vilde have Lys. Om Dagen var Myggene dog ikke værst, de sad helst stille paa Murene, hvor jeg kunde gaa nær til dem og se, hvor de var fine og vindige i hele Ydret af Sult. En lang nøgen Klinge stod dem ud af Munden. Nogle af dem bar Følehorn i Strudsfjers Lignelse paa Hovedet, formodentlig Frøkner. De sad som i en Dvale af Blodtørst og af Lyset, de ikke kunde taale.

Men saa snart det blev Aften, og jeg havde tændt mit Stearinlys, begyndte Myggene at flyve op og tænke paa hvad ogsaa Myggene maa, fuldbringe deres Skæbne. Der var noget i deres spæde Sang, der lød som sværmerisk Fatalisme — kun en eneste Gang i deres Liv *maatte* de drikke sig fulde af Blod og saa dø. Skønt det saa at sige var Døden, de nærede, og ikke dem selv, viste de en forfærdelig Energi og et Mod uden Lige — dø vilde de, om det saa skulde koste dem Livet. Jeg maatte gaa op og ned hele Tiden, rokke med Hovedet, ryge Tobak og vifte med Hænderne; holdt jeg mig stille, skaffede Myggene straks til Bords paa mig.

For at faa Fred, naar jeg skulde sove, havde jeg ikke uden Snille lavet mig et Net over Sengen af Gaze og et Par Tøndebaand, det holdt Myggene nogenledes ude om Natten. Men de var ikke min eneste Plage. Murenes Sprækker og Huller husede et Utal af Tæger, og det de største og mest stinkende jeg i mit Liv er truffet paa. Jeg har kendt Væggetøj i mange Lande, og det er ikke noget at snakke om; men de spanske var de værste. De var store og dovne men gad dog nok stikke; en enkelt kunde lugte som en Verden af Fusel og Fattigdom, Pjaltenborg rygende ud af Tagstenene af Skarn og Brændevin. Om Dagen saa jeg aldrig noget til Tægerne, men i Nattens Mørke kom de og sugede Blod, samtidigt med at de indpodede mig deres modbydelige flammende Gift. Aa det var som at faa Stank sprøjtet ind under Huden, Lugt af muldent Brød og Sengevarme og otte Graders Brændevin i Aarerne! Jeg vaagnede i en Ild af Modbydelighed, svedende af Rædsel, hver Gang jeg blev stukket; men da Lejet dog var at foretrække for Gaden, optog jeg Kampen igen — næste Tæge frem! Det skulde

dog vel være muligt at blive immun overfor denne skidne Gift uden selv at blive en Betler, naar man lod sig stikke tilstrækkelig ofte.

Jeg var ikke meget hjemme, men naar jeg var, gik jeg i min Ensomhed og skærmyslede med de kære Husdyr. En Dag undfangede jeg en Ide; jeg flyttede Sengen frem fra Væggen, saa den stod frit, og brugte en hel Aften til at rense den, hvorpaa jeg smurte en Ring af tyk Tobakssovs rundt om alle fire Ben. Her glædede jeg mig jo til at have det godt som paa en øde Ø; men Tægerne krøb bare op paa Loftet ovenover Sengen og lod sig i Mag falde ned, saa den Opfindelse havde jeg ingen Glæde af. Imidlertid vænnede jeg mig i Tidens Løb til ganske regelmæssigt at vaagne, naar de bed, og til næsten i Søvne at tænde Lys og gøre det af med dem. Jeg dræbte paa den Maade mange, langsomt og sikkert, og var jeg bleven boende der, er jeg ikke i Tvivl om, at jeg skulde have udryddet dem lige til den sidste Tæge.

Naar jeg sad saaledes halvvaagen med en Vokstændstik mellem Fingrene, kunde

jeg faa en gigantisk Kakerlak at se, idet den kilede over Stengulvet og op ad Muren, hvor den forsvandt som et brunt Lysstrejf i Mørket. Og nede paa de svampede Dørstolper sad der gærne store blaagraa Bænkebidere, eller jeg saa dem vandre grublende over de klamme Fliser. Det var bramfri Skabninger, der gik og syslede med Følehornene og ikke kunde gøre for, at de lignede smaa vandrende Giftdepoter. Der blev en dugget Sti efter dem paa Stenene, som om de udsvedte Pest i det smaa, hvor de gik. Men hverken dem eller Kakerlakerne havde jeg noget imod. De levede deres Liv mellem gærende og raadne Ting men var dog ikke egentlige Snyltere; jeg havde Respekt for deres trøskede Stilleliv og efterstræbte dem aldrig.

Derimod ransagede jeg mig hver Aften for alt det Pariakryb, der holdt til umiddelbart paa min Person, og gjorde kort Proces med dem. Men jeg fik hver Dag nye. Kvarteret jeg boede i var et Fattigkvarter ovre paa den anden Side Guadalquivir, de fleste af Familjefædrene i de skumle Kuber var Kullempere. Naar jeg sad ude paa de hede

Kajsten ved Floden, hvor Nabolavet flød, kunde jeg ved opmærksomt at betragte Stenene se, hvor Lusene kom rykkende i hele Kolonner. De holder meget af at skifte Vært. Nogle af dem var ganske sorte som efter en lang Rejse; de kom fra Mændene. Andre var af den almindelige hvidlige Farve, det var Pigelus, og dem knækkede jeg i en vis kær Stemning. Undertiden samlede jeg Udbyttet af en Aftens Jagt, borede Kanaler i mit Stearinlys og kittede de vingeløse Smaa derind, og mens jeg saa laa og læste, bidrog det til mit Tidsfordriv, at Lyset sprüttede saa behageligt.

Men Myggene var mine værste Fjender. Nettet kunde ikke beskytte mig helt, jeg var fuld af kløende Knopper og Hævelser allevegne. Der er saa hedt i Sevilla i Juli Maaned som i et Teglværk, selv om Natten, saa det gjorde ikke Pinen mindre. Som Følge af den Skræk for alt muligt Utøj, jeg fik i Blodet — en Dag havde jeg set en Skolopender paa fem Tommers Længde ringle sine kromgule Led mellem nogle Murbrokker ude i Gaarden, og da fik jeg kolde Lemmer — som Følge af min stadige Agt-

paagivenhed, var det ikke længere rigtig Søvn jeg fik. Min halvsovende Bevidsthed fablede i det enorme, naar jeg laa der i Kælderens Badstuehede og i det begende Mørke; Rummet omkring mig syntes mig fuldt af allehaande Insekter, musicerende og stinkende Uvæsner, som kun det tynde Net over Sengen skilte mig fra ligesom en Trylle-ring. Jeg kunde fare op af en Blund ved en Lyd, min Fantasi havde forstørret, til den blev til et tordnende Brag, hele Jordens Undergang! Eller jeg vaagnede ved en ro-dende uhyre Larm, som var der et kæmpe-mæssigt Væsen, der vendte sig i sit Leje — mig selv — en Jætte saa stor, at han fyldte hele Universet med Laadenhed og med Pustet fra sin Næse. Til andre Tider forekom det mig, at det var mig der var en Myg, og at der fløj Elefanter i Hundredevis udenfor Nettet og sigtede ned paa mig med Snablen. Underlige grænseløse Drømmebil-leder taarnede sig op omkring mig. Jeg vænnede mig til at foretage fornuftige Ting i Søvne, holde Nettet i Orden og tænde Lys, og disse fornuftige Handlinger blandede sig besynderligt sammen med sære Drømme-

forestillinger. En Nat sank Nettet ned paa Hovedet af mig, saa at Myggene kunde komme til at stikke derigennem; jeg holdt det fra Ansigtet med Baghaanden, og da jeg blev stukket der, holdt jeg det ud fra mig kun med Fingerspidserne, saa at mine Fingerender næste Dag var opsvulmede og som dyppet i Ild. Jeg hørte i Søvne, at en Myg var kommen indenfor Nettet, Klangen kom saa nær, og jeg fik sovende et saa stærkt Indtryk af denne ene Mygs Frækhed, at jeg ganske naturligt faldt paa, hvad Myggen hed. Den hed Zulle.

Det var Zulle — jeg vidste det i samme Nu den satte sig paa min Pande. Zulle, tigerstribet, med tomme Indvolde og en giftig Klinge ud af Halsen! Zulle, der er brudt ind, fordi nu *vil* den dø, nu *maa* den have Næring, Zulle, Zulle, o du der saa længe har promeneret din jomfruelige Slunkenhed i Luftene udenfor Nettet og kvædet din Tomhedsfornemmelses lille Vise paa Vingen, nu vil du til . . . *Zulle* . . . her havde jeg faaet listet min kolossale Troldelab op over den, og i næste Nu malede jeg

den ihjel, til den kun var som en fugtig Plet paa min Pande.

Saaledes gik Nætterne hen i uophørlig Krig og Fabel. Jeg fik en forbavsende Øvelse i at opdage mine Forfølgere, en æventyrlig Evne til at vaage, skønt i Søvne. En Nat vaagnede jeg pludselig helt, ikke fordi jeg var bleven stukket men fordi jeg ad anden Vej *vidste*, at der var Væggetøj paa Færde; jeg havde i Søvne lugtet, at en var nær. Det var kommen over mig i min drømmende Ujordiskhed, som Aandepustet fra en Storstads Fattigkvarterer, Destruktionsanstalter og Spritfabrikker kommer til en Luftskipper højt oppe i Skyerne. Jeg slog Nettet til Side og strøg en Voksstik, og ganske rigtig, lige foran mit Ansigt en Alen borte krøb der en stor rød Tæge paa Muren! Jeg holdt Tændstikkens Flamme hen under den . . .

Min Skik var at vaagne og tænde Voksstikker, naar det gjordes behov; jeg plejede da at fange Dyrene med den klæbrige Stikke og trille den brændende rundt i Fingrene, til Insektet var revnet og futtet af under et lille Puf af hæslig Røg.

For nu hurtigere at kunne faa fat i Æsken uden at slippe Myg ind, beholdt jeg den en Nat under Hovedgærdet. Og da jeg saa skulde bruge den, var Voksstikkerne bleven bløde i Varmen; idet jeg strøg en, bøjede Stilken sig, og netop som Satsen befandt sig dybt under min Negl, fængede den! Jeg slog om mig i Mørket som en bremsebidt Hest med den Følge, at mit fattige Moskittonet fik en Flænge saa lang som en vild og rasende Arm rækker . . . jeg tændte Lys og saa Ødelæggelsen, saa at min faste Borg var en Ruin . . . jeg faldt paa Knæ i Sengen og bad med lukkede Øjne en kort, zig-zag'et Bøn til Satan.

Og saa lagde jeg mig ned i de haabløse Laser af Nettet, jo det skulde jeg vise, at jeg gjorde, jeg fyldte mig med ondartet Taalmodighed, vilde ikke lege med længere, Farvel, stik væk, Myg, Væggetøj og Skab, nu vilde jeg have min Søvn.

Myggene sang frisk om den blottede Seng, hele det gravmørke Kælderrum sang som en sydende Keddel. En og anden Myg slog vel tilmode ned paa mit Ansigt, Vingernes spæde Tone svulmede pludselig som en

Kegle af Lyd — og jeg følte det spindelfine Dyrs Ben paa min Hud. Men jeg havde proppet mig til, vilde ikke reagere, og mens mit Hoved var omgivet af en graadig Insektsky, et helt Orkester af tørstige smaa Flyvere, mens den sorte koghede Nat laa om mig som Dampen i en Badstue, sov jeg virkelig ind.

Næste Morgen vaagnede jeg i lld og Sved. Mit Ansigt var som koppet med brændende Knuder, jeg saa mig i Spejlet med det ene Øje og vidste ikke, hvad jeg skulde tro eller tænke — det andet Øje var totalt lukket til. Men jeg havde faaet mig en god Søvn og gik enøjet rundt og dræbte Myggene med Enden af en Finger; de sad dvaske og dumme af Blod paa Murene. Der blev en stor frisk Blodplet efter hver af dem. Nogle havde ikke kunnet slæbe sig paa Vingen saa langt hen som til Murene men laa paa Gulvet, udspilede af Blod. Aa, alt i alt havde hele Banden plyndret mig for et Fingerbøl fuldt af Blod, med bredfuldt Maal!

Tys . . . hvad var det der kogte saa dæmpet og underjordisk! Som en tom og

gold Kværn, der maler sig hed og svirper og saarer sig selv og synger sin længselsfulde Enesang . . . hvad var det for en Sang af Tusinder? Det var Myggene nede under Kloaklaaget.

Den gamle Traver.

Der løb i mange Aar i København en underlig Mand; jeg ved ikke om han løber endnu. Der er næppe en eneste nulevende Københavner, der ikke har set ham. Man behøver bare at sige *ham, der løber,* saa ved alle Besked. Sidst jeg saa ham, var det Aar siden jeg sidst havde mødt ham, men han var ganske den samme. Maaske er han nu død, men det kan ogsaa være, man ser ham en Dag igen. Han var, eller er, som alle ved, en Mandsperson uden bestemmelig Alder eller Profession, tynd som et Krebsdyr og med uhyre store Fødder. Det eneste der var ved ham som før sagt var at han altid løb, et tungt, segnende Løb, som han dog aldrig sagtnede, og som førte ham frem med en Fart af saadan noget som en Knob

i Timen. Paa Hovedet havde han en stiv Filthalt af meget gammel flad Type, Mode fra Tredserne i forrige Aarhundrede, den havde faaet det danske Vejrs Farve, graa som Regn og som Regn igen. Hans Underlæbe slog Slag naar han løb, og Øjnene . . . ja det var ikke for det Gode, om man en Dag, naar man mødte den gamle Traver, kom til at se ind i de hvide Øjne, der laa som Arsenikpletter i det jordfarvede Ansigt. Han saa ud som et gammelt færdigt Lig, og han var nok ogsaa i Grunden død for længe siden. Hvis man ved en Parabel vilde forklare sig hans triste Eksistens, kunde man tænke sig, at han paa et tidligt Tidspunkt af sit Liv fik at vide, at hans Grav laa mange hundrede Mile borte, og at han maatte naa den tilfods og for Guds Skyld inden han døde. Derfor stak han i Rend og løb hele sit Liv for at naa Graven, og det var ikke uden Klogskab af ham, at han holdt sig indenfor Københavns Grænser og travede rundt der, Gade op og Gade ned, i tredive Aar, da Sandsynligheden talte for, at det var her, han skulde finde sin Grav. Han løb ikke gærne udenfor Voldkvarteret;

den gamle By passede ham bedst, det var hans Rede, og i den vilde han dø. Dog har jeg en eneste Gang set ham saa langt ude som paa Dronning Louises Bro, og da *gik* han! Det har jeg ikke glemt, det var af en kold Uhygge; jeg har forgæves grublet over, hvad det betød.

Det er bleven mig fortalt, at Manden er en Original. Javist, det er meget træffende. Han skal en Gang have søgt Læge for en eller anden indre Sygdom og have faaet at vide, at hvad han savnede var Bevægelse. Manden var en grundig Natur, og da han havde valgt Løb som sin Art af Bevægelse, forfulgte han sit Maal, at komme sig, løb i en Menneskealder og haaber muligvis den Dag i Dag at indhente sin Sundhed. Sidst jeg saa ham var der næsten ikke andet tilbage af ham end Fødderne, men den Usalige lod endnu til at være uigenkaldeligt opsat paa sit Ærinde, han *var* slet ikke andet end Ærinde.

Jeg har en Gang prøvet at studere ham ud, en Aften i Tusmørket, da jeg saa den faldefærdige Gamle komme travende; jeg rendte op paa Siden af ham og hylede God-

aften. Vi travede sammen et langt Stykke, men jeg fik ikke et Ord ud af den gamle Globetrotter. Hans haarde Løbefødder slog i Fliserne som Knipler, andet svarede han ikke. De Spaserende strømmede os forbi som Skygger i vor Fart, og jeg følte den isnende Atmosfære, hvori Dødstraveren løb. Hvor der var koldt hos ham. Vi gjorde maaske en Fjerdingvej i Timen i vort Trav, om det var bleven maalt; jeg kunde ikke holde det ud men lod ham løbe og saa igen Verden om mig som den var. Det var hverken Hades eller Helvede men heldigvis ganske simpelt »Landemærket«.

Hvem var den gamle Traver? Hvorfor havde han saa travlt? Var han et gammelt giftigt Genfærd, et Kadaver der glædede sig over sin Magt til at indpode hele Millioner af Levende sin Forraadnelse? Var det *Døden?*

Nej han var ingen mystisk Figur, han var bare en dansk Borger taget lige ud af Grønnegadeniveauet. Han led af Hjemve paa Stedet hvor han var født. Han benede desaarsag omkring efter Danmark i Hjærtet af Riget. Han tilbagelagde umaadelige Af-

stande indenfor Omraadet af en halv Kvadratmil, han travede, travede som Sindbilledet paa den hjemligt forrykte Aand, der enten modsætter sig Danmarks Historie, saa at den tvinges til at forløbe alligevel, eller render fra al Udvikling, saa at det der virkelig sker, heller ikke er sandt. Den gamle Traver fik sin Start i Oldtiden og har siden hinket i Spidsen for syv Aarhundreder. Han lod sig ikke stanse for at fatte Betydningen af Rigets Ulykker, og de gode Dage passerede han uden at være med heller der. Han sprængte forbi Anliggender, hvori der var Skæbne, bare for at blive Numer En som Langsomløber. Han iler kort sagt afsted dybt tilbage i Fortiden men har ikke desto mindre distanceret hele Danmarkshistorien.

Og hvis han ikke er død, traver han endnu.

Sangerinden.

I vor mørke, trælbundne Verden optræder hun som Bud fra Egne, hvor der er Bestandighed i Livet og Synden og Lykken — Egne som slet ikke findes.

Hun er født udenfor Orden og opvokset paa Fortovet, hun har ikke lært Arbejde, og ingen Sort Viden har gjort hende eftertænksom. I sit femtende Aar flyede hun til Skovene med en ung desperat Indbrudstyv og kunde siden ikke forstaa, at hun fik en levende Miniaturudgave af Lømlen. Dette første Indblik i Sammenhængen mellem Aarsag og Virkning modnede hende en Gang for alle. Hvad hendes videre Liv iøvrigt angaar, saa læs f. Eks. *Nana*, der fraset den moraliserende Tendens er en varm og fuldgyldig Skildring.

Med et Hjul om Hovedet, en Strudsfjerglorie, optræder hun paa Scenen. Hun har bare Arme, en Diamant lyner paa hendes Strube, hun staar i fine smaa Sko — Død og Satan! Dette er ikke alene et lille erfarent Menneske, hvis Tilværelse forløber som en skøn Feber, det er et Symbol, hun er den menneskelige Ungdoms Udødelighed.

Hun er tyve Aar. Hendes Arme er fuldstændigt uskyldige, fine og ganske spinkle — men saa let er det at bære Livet! Lykken vejer ingenting for hende. Med disse svage Arme mestrer hun rene Atleter af Mænd, for hun favner dem. Hun overfalder dem med Fryd og fælder dem med Svimlen. Hendes Mund er malet med en brændende rød Sminke, der smager som Gummi. Hendes Tænder er som Kildevand, hun lugter som grønne Løg af Munden. Hendes Øjne er fromme og uden al moralsk Spidsfindighed. Hun er slank og glat, kun en silkefin Krusning af Huden hist og her lader ane, at hun ikke lever forgæves. Hendes Fødder er flinke som Hundehvalpe, hun er smidig, oprejst, stolt fra Top til Taa. Haaret alene er et Vidunder.

Naar hun synger, er det Kvindens Almagt, der hoverer i hendes Bryst. Det er en Stemmes sublime Latter. Det er Hjærtets grænseløse Mildhed og store Glemsomhed, der finder Udtryk i Toner. Sangen er gylden og kærlig og dybsindig, den melder om vundne Sejre, om Styrken i den guddommelige Svaghed. Mændene lytter, og Aarerne svulmer i deres Hals. Der falder en Mathed paa dem formedelst deres Styrke.

Hør, hun synger og sejrer. Hun er Livet selv.

Mangen ung Mand bedrøvede sin Principals Kasse for hendes Skyld, købte sig herlige Klæder og lod Champagnen sprudle; han kunde ikke lade denne tyveaarige Syngepige mangle i sin Livsrus — og i sin Anger Dagen derpaa, da han trak i Tugthusfangernes Vadmel. Det var forkert af ham. Men jeg gad næsten vide, om det overhovedet er andre, end dem der bliver straffet, der har moret sig.

Dog disse Tømmermænd vedkommer ikke Sangerinden, i hvis Liv der er lyst efor og mørkt ebag. Hun er Historiens blanke Blad. Beskriv hende! Hun er de Vises Sten, find

hende, læg hende til dit Hjærte! Hun vil elske dig som hun elsker sig selv, det er: over al Beskrivelse. Er hun ubarmhjærtig, da er hun ogsaa glemsom. Men naar hun har besejret dig, saa er det hun overgiver sig med flyvende Haar og med Armene om din Hals!

Springeren.

Han kommer ind fra et Hjørne i Scenens Baggrund, slank og glatbygget, helt i sort, og staar et Øjeblik stille — saa eksploderer han tværs frem over Gulvet i firefem lynende Luftspring, hvirvler om sig selv og staar med et Stamp — bukkende. Det elektriske Lys søger ham og belyser en kort, kødfuld Hals, en drejet Moustache og et blankt, salvet Haar.

Han smiler og udbreder Hænderne for Publikum og gaar saa nervøst — Lyset følger ham — hen og stiller sig op med samlede Fødder. Nu har han glemt Publikum, hans Brystkasse bugner, idet han snapper Luft . . . og han gør derpaa tredive rasende Flik-Flak paa Gulvet. Tilsidst kan ingen se, hvor denne Ring af et Menneske

ender, og hvor den begynder. han roterer, hans Krop synes at blive til hundrede Kroppe, han er som en bedøvende og usvækket Strøm, en Nedstyrtning af Menneskelegemer. Det er Livets og de Levendes Katarakt!

Og da han rejser sig, er hans Øjne drejet op under Brynet, han smiler besværligt. Der lyder jævnt Bifald fra Parterret og mange dybe Hyl oppe i Galleriet. Springeren vaagner under Bifaldet! Han staar lidt og samler Spændingen i sig. Og atter kaster han sig, og atter lander han paa Hænder eller Fødder; han flyver i dobbelte Saltomortaler, og jo finere han kommer fra det, des voldsommere lander hans Fødder paa Grunden, som han sprang fra. To eller tre Sekunder kan han holde sig fra Jorden, men lykkes det ham at flyve tre og et halvt Sekund, da plasker det sølle Bifald ham om Ørene. Han bliver besat af Glæde og gør et syv Satans Spring. I næste Nu er han nede og stamper ny Kraft op af Jorden.

Pludselig stormer hele Cirkus, og det tordner ude i Gallerihorisonten, Klappene hagler — det er Springeren, der under sin

Febers Højtryk har hvirvlet sig om sig selv fire Gange! Der staar han og hilser med en hjælpeløs Gebærde af Hænderne.

Bifaldet øges som et Stormstød —

Og atter leger han mesterligt med sin fuldstændigt komiske Afhængighed af Jordens Tiltrækning, paany gør han sine vildeste Flyveforsøg til Publikums Tilfredshed. Alt det Hornkvæg, der ser til, kan ingen Vegne komme selv, derfor morer det dem at se et vellykket Spring. Men endnu dybere fryder det dem at være Vidne til Springerens nydelige Afmagt. Det godter dem, at han bliver træt. Men den dybeste Fryd, de kender, er at opleve at se Springeren *styrte*. Høre Knoglerne springe som Brænde i hans Kød! Det er en sjælden Nydelse, som Varieteen kun hændelsesvis byder paa. Naar Uheldet rammer Springeren, naar han forfejler sin Ligevægt i Luften, da faar det blandede Pak paa Tilskuerpladserne Følelsen af at have siddet til Doms. Det man kalder »den offentlige Mening« faar aldrig anden Øvelse.

Der finder den Udveksling Sted mellem Kunsten og Publikum, at Springeren lever

af Bifald, og Publikum sliber sin sløve Selvopholdelsesdrift paa hans Ungdom. Den gemene Mand vilde degenerere, han vilde aldrig faa Blus paa sin Skadefryd, hvis ikke Springeren elskede det brutale Klap af hans Hænders Naade.

Man kan sige, hvad man vil om det smudsige Indbegreb *Hoben*, de er dog tilsammen et forarbejdet Stof af Hellas og Kristus og Trediveaarskrigen og Ny Carlsberg. Hver eneste en — ræk en Haand ned og tag hvem du vil — har alle menneskelige Organer. Hver enkelt gaar med Skelettet skjult under sin Hud. Og naar en af dem dør, føler han det ikke som et Fald af ham selv mod Grunden, nej han maa tro, at det er hele Jordens Drægtighed af Tons, der flyver to Alen op imod ham og læderer hans Hoved. Skulde denne amorfe Hob af Ondskabsfulde ikke *hade* Springeren, skulde de ikke betale ham for at hoppe for dem!

Betale skulde de!

Men tys — der bliver i et Nu fuldstændigt stille, Musiken standser helt midt i Melodien — Springeren vil vise sit sidste

og fineste Numer uden Orkesterledsagelse. Alle Øjne søger mod Scenen.

Og der lige for Midten af Rampen staar han, lydløst gispende, han ser ud over Mængden, han tørrer Hænderne i en Klud. Hele den taagede Cirkus tier og venter, — kanske styrter han denne Gang.

Saa lægger Springeren sin ranke Skikkelse let bagover, hæver Armene over Hovedet og slipper Gulvet med begge samlede Taaspidser. Og uden at forandre Stilling rejser han sig en Snes Alen lige op i Luften, bliver staaende lidt deroppe, lægger sig saa om paa Ryggen og svæver langsomt med Ansigtet opad rundt i det disede Rum under Kuplen. Det varer et Minut. Saa gaar han i en stor magelig Kurve ned gennem Luften og lander lempeligt paa Scenen — og bukker.

Løverne.

Teatret afløste Kirken som Andagtssted for det hungrende Folk, og Varieteen er i Færd med at overflødiggøre Teatret. Udviklingen har paa en lykkelig Maade ført *nedad*. Er Opbyggelsen bestandig bleven mindre ideel, saa er den i en anden Henseende stadig gaaet mere i Dybden. Varieteen appellerer til Publikums laveste og altsaa værdifuldeste Instinkter.

Der er en skærende Dobbelthed i alt hvad man overvejer.

I Aftes saa jeg det store Løvenumer i Cirkus Variete — seks a otte udadlelige Løver i Bur sammen med en Dame, der kalder sig Mademoiselle Marguerite. *Hun* er ikke ung eller tiltrækkende, hendes Formers Fylde grænser efter min Mening til det for-

uroligende . . . at man bliver saa tyk med Aarene, at man tager til, netop fordi der slides paa en! Mlle Marguerite gjorde i andre Retninger et afskrækkende Indtryk paa mig; hun er bleven simpel af at plage Dyr. Jeg taler iøvrigt her paa Løvernes Vegne.

Imellem de store, skønne, mishandlede Dyr valgte jeg mig en bestemt, en svær, sortmanket Kongeløve med Underbid og med Fip. Den havde en ubeskrivelig behersket Mine, den bed Harmen i sig hele Tiden. Det ene Øje stod lukket, den led af Migræne. Som den vildeste i Flokken gjorde den ogsaa de bedste Kunster. Det var den, der affyrede en Pistol, thi det var den sultneste (der hang en Bid Kød ved Aftrækkeren). Dette samme utæmmelige Rovdyr skyndte sig altid ganske langsomt hen til Gitterdøren, naar Mademoiselle havde faaet den vel smækket i — og saa brølede vor Ørkensøn ud paa hende som Skud af en Hyldebøsse. Og saa var det, at Publikum gyste og gassede sig.

Om hun en Aften *blev* ædt! Jeg har en raa Fantasi, men jeg vil sætte Tekst til Publikums hemmeligste Tanker og tage Føl-

gerne. Jeg vil paastaa, at alle Tilskuerne uden Undtagelse gabede og gik deres Vej, hvis Muligheden var udelukket! Forestillingen lider nu for Resten omtrent af denne indre Urimelighed — havde Mademoiselle været ung og appetitlig, vilde Forholdet nærmet sig mere til det Ideale.

Mademoiselle danser ogsaa slet Serpentinedans. Men da jeg nu saa hende i de vidunderlige Lyseffekter inde i Buret, medens Løverne dødeligt matte og langmodige laa og kneb Øjnene til for Refraktorernes mangefarvede Dag, da følte jeg den smærtelige Dobbelthed, der er i Berøringen mellem Kultur og Barbari. Saa djævelsk grumme, saa ubønhørlige er Kulturfolkene, at de end ikke under en anden stakkels Dyreart at dø ud i Fred! Det er ikke nok, at de har distanceret og snart udryddet en farlig og meget respektabel Fjende — de sidste Eksemplarer skal pynte vor Triumf! Ja, de opflasker med stor Bekostning Løver fra nyt af, for at de skal bevise Triumfen ved at tilbringe deres Liv nedstuvet i Pakkasser eller for Varieteens aabne Tæppe vis a vis falmede Fruentimmer. De skal *tæmmes*, skal de, og er de end

halv døde, skal de tilses af Dyrlæger og indtil deres sidste Aandedræt illustrere *Begrebet* Tamhed. Deres Fortid, deres uforsigtige Knurren ad Mennesket, deres Hjørnetænder og deres stumme Noblesse skal hævnes paa dem i tusinde Led, saalænge der er en Knokkel i deres Skind, Pisken ikke har svedet paa!

Jeg behersker mig, se jeg tilkæmper mig med Møje Fatning. Naturligvis, skønt Dyrebeskytter, har jeg et aabent Blik for Kulturens Rigtighed. Jeg er en grov Tilhænger af Orden i Alting. Jeg ønsker kun at bevidne de tamme og slappe Folk paa Tilskuerpladserne min ubetingede Foragt.

Partiet kunde være mere lige, mener jeg nemlig. Om man slap Løverne en Kende ud i Parterret? Mon Kulturens Triumf var saa sikker, mon vore endogsaa overciviliserede Næringsdrivende ikke vilde løsne lidt paa Formerne? Jeg tror, et vist Urinstinkt øjeblikkeligt vilde diktere Parterret dets Handlemaade — den alleroprindeligste og ynkeligste Fejghed! Logepublikumet vilde tage Paniken lidt roligere, da de sidder højere oppe end de andre. Men den ganske

Cirkus iøvrigt — tænk, tænk om disse otte fine Løver, der nu duver med Hovederne i Burets Kroge og tier sammen i deres bitre Dyrebekymring og Fornedrelse, om de dansede frit omkring! — Hele Cirkus vil blive reduceret fra en sluttet Ring af Tykpandethed til et Sammensurium af usselig Angst for Skindet.

Kun seks-otte Individer, just de ynkeligste og fejgeste af hele Hoben, vilde bevare deres anmassende Storstadssikkerhed, mens Løverne svælgede i Skrædere og Skomagere — de seks-otte nemlig, der i Huj og Hast sørgede for at faa sig lukket inde i det tomme Bur.

Et Ekstranumer.

Forleden Aften var jeg i Cirkus Varieté, jeg sad oppe i en Loge omtrent vis à vis Scenen. Det var en almindelig borgerlig Aften, Folk sad roligt og spiste Smørrebrød og fulgte Musiken og Præstationerne. Den elektriske Lyskaster skiftede og bladede oppe i Tobakstaagen, som i en kæmpestor Mappe, under Cirkuskuplen. Indgangen var lige under mig, der kom endnu Folk — sneede af Vejret udenfor. Gulvet var fuldt besat.

Nede i Parkettet en halv Snes Alen fra mig sad en høj og meget tykhalset Herre tilligemed en anden Mand ved et af Bordene, de drak Whisky og var saa ivrige i en Passiar, at de kun sjældent tog Notits af Forestillingen. Han var næsten totalt skaldet, denne Herre, derfor var det, jeg forsaa

mig paa ham . . . og han havde et lille Plaster paa den blanke Hjærneskal lidt ovenfor og bag Øret. Han pillede ubevidst ved det, atter og atter, som man gør ved saadant et Plaster. Og omsider fik han det jo pillet af; jeg saa, han havde et lille Skrab der, et ubetydeligt Sted, forresten omtrent lægt.

Hen paa Aftenen tog jeg en Himstregimst frem af min Vestelomme, et Slags Staalrør af Form som en stor Blyantsholder, jeg aabnede den og lagde et seks Tommers Spiger deri. Lidt efter gav Musiken Touche, idet en Akrobat hvirvlede i Luften — ikke et eneste Menneske saa i anden Retning end mod Scenen — jeg tog omhyggelig Sigte paa det lille aabne Saar og skød uden ringeste Støj Spigeret ind i Mandens Hoved.

Og det runde, nøgne Hoved faldt forover — bare som et Nik af Manden, ellers rørte han sig ikke. Der gik nu fulde fem Minuter, Akrobaten arbejdede og tog rimelig Applaus, Folk sad kønt ved Bordene. Saa puffer Vennen til ham, der er bleven saa eftertænk-

som — han skal se noget oppe paa Scenen, Akrobaten overgaar sig selv i et eller andet . . . og det skaldede Hoved ruller om paa Siden. Vennen griber i ham, han segner fra Stolen som en Sovende, hans Stokkehaandtag knalder paa Gulvet.

Der opstod paa faa Øjeblikke Panik. Uroen bredte sig i Mængden som Bølgeringe efter en Sten. Hele Gulvet over stod de op og saa efter dette her, rakte Hals. De der ikke kunde faa noget at se satte sig skuffet og stedmoderligt behandlet ned igen. Der hang en Herre stendød i Armene paa sin Ven, en tung Herre. Han havde faaet Apopleksi, han var rød paa Halsen som Kobber. En Betjent svømmede sig frem til Stedet. Musiken tav. En Brandmand blev i Embeds Medfør ramt af den almindelige Panik og sprang fra Rampen ned i Orkestret, hvor han blev liggende uden at kunne rejse sig.

Saa bar de det store, slappe Lig ud gennem Midtergangen — forsigtigt — det var i brun Vinterfrakke og ganske ny Fjederstøvler.

Uroen lagde sig langsomt, og mange gik deres Vej. Men mange blev ogsaa siddende, Musiken spillede, og en Sangerinde viste sig paa Scenen.

Paa Ski.

Det var haard Frost og et eget rimtaaget Mørke den Lørdagaften da vi begav os paa Vej, Advokat Llung, Forfatteren Bæver og jeg. Sneen knirkede, Lygterne i Byen havde ingen Magt — Llung trippede i sine stive Skaftestøvler for ikke at glide; bagved kom Bæver, han lo saa stille til hvad Llung fortalte. Mens vi kørte med Holmenkolbanen op fra Byen, tog Llungs Snaksomhed til.

Som han nu sad der, Llung, i islandsk Trøje og med Rypesækken foran sig mellem Knæene, lignede han mindst af alt en fremragende Jurist. Det hærdede Ansigt slap glimtvis Lune ud . . . *Drengen* vaagnede i ham. Snart var han langt inde i Anekdoterne, han fortalte springende men med

et tørt haardnakket Vid. Og Bæver lo — knæk, knæk, — som et stort Ur, der bliver trukket op . . . netop ja, Bæver lo, som om han just nu bandt Lystigheden i sig i Stedet for at slippe den løs.

Da vi var naaet op til Endestationen og kom ud, mødte Granskoven os sort og stille. Det aandede koldt, Sneen dæmrede, det var stjærneklart deroppe paa Højden. Granerne stod kompakt som en Mur, men hvor aabent var der mellem dem alligevel — ikke Luft og heller ikke Læ. Træerne glanede uendelig ligegyldigt, da der fo'r Lys imod dem. Llung tændte Fyrrefaklen, han havde bragt med, og vi begyndte at gaa opad. Der laa enkelte Blokke i Sneen, Lyset sprang og krøb foran os. En Gang, da vi stansede, og Llung slog Funker ud af Faklen, hørtes Skovstilheden, men vi agtede vel ikke paa det, Snakken gik fremdeles jævnt. Lyset faldt paa Bævers Ansigt, han gik og smilede solo, saa jeg.

Kun *et* Indtryk slog mig, og sig mig hvorfor! Pludselig hørte jeg Llungs Trin der paa den haarde Bund — temmelig varlige, men dog grove Trin af de hule Støvler — og denne Lyd

blev i et Nu evig i mit Øre, som stod jeg et helt andet Sted og hørte nogen gaa dybt inde i Skoven. Vi færdedes som i en Hule af Lyset fra Faklen. Granerne stod fra Gulv til Loft.

Llungs Hytte ligger paa en af de øverste Koller, paa et frit Sted. Hele Ugen gør Llung sig skyldig i Jura nede i Kristiania, sortklædt og bestaltet af Staten, han bor i en herskabelig Lejlighed, med Telefon, Kone og Børn; men hver Lørdag iører han sig en hullet, højt elsket islandsk Trøje og gaar paa Fjældet. Han bærer en Rypesæk, som er tung af Flasker og Fetalje.

Hytten ragede mørk med sit dragesnudede Tag mod Himlen. Llung bad os lægge Mærke til Udsigten, og staaende paa de isede Stenheller, koldsvedige som vi var efter Opturen, saa vi den da. Kristiania ligger dybt, dybt nede som en Sø af Lys. Der var ikke mere at sige til det. Bæver tav. Ingen Lyd hørtes — jo, det susede svagt og vedholdende dernede fra. Herregud ja . . . ja, nu sad de andre altsaa og pjoltrede nede paa dette betændte Sted, mens vi var kommen oven ud. Vi gik ind i Hytten. Og

der kom varm Geskæftighed over Llung, han tændte Lys og gjorde Ild op paa Pejsen. Det var en køn Stue med mange plumpe Bekvemmeligheder, som Advokat Llung skinsyg og alene havde forfærdiget alt sammen selv.

Er det ikke ligegyldigt, hvad vi talte om den Aften, ligger der Vægt paa, hvad tre sammenbragte Mennesker siger af Nødværge mod hverandres Ensomhed og for at holde Stilheden fra Livet? Bæver lo fermt, hans Dygtighed i at le vidnede om et høfligt Hjærte. Llung undte os ikke Pavser. Vi talte iøvrigt om mange Ting, maaske om betænkelige Ting . . .

Nej, hvad jeg vil mindes er Maaltidet. Vi sad til Bords fra Klokken 8 om Aftenen til Klokken tre om Natten. Det firkantede Kahytsbord med Voksdugsbetrækket stod hulter til bulter med Mad — alt hvad Hjærtet begærede, Brød og alle Sorter Tilmad. Smørret laa i et Papir, gult som Guld, det var af en uforlignelig Smag — de iskolde Bajerflasker duggede fløjelsblødt, Drammen spillede som Diamant. Fra Pejsen kom Duft af Sod og Syre, og Lyset i Stuen hyggede

lydløst, løb flittigt under Bjælkeloftet. Varmen var tro og god.

Llung savlede over Shagpiben, Whiskyen og Anekdoterne. Jeg ved, at jeg i Nattens Løb henfaldt til at spise Knækkebrød ustanseligt med Smør og smaa søde Gnallinger Rochefort. Bæver spiste og snakkede og lo. Jeg saa hans aabne Ansigt og forstod, at han var en Mand med mildere Hu end Hjærtet i Jesu Bryst — en Sjæl rig paa Farver og Syner og Godhed men lukket og forbandet til at blive uforstaaet. Derfor ler Bæver, derfor har han skrevet en fin og sørgmodig Bog om Latter.

Skaal!

Klokken tre var vi vist ude og se til Byen dernede paa Bunden. Llung duvede i den iskulde Nattetræk Tys, sagde han. Og vi hørte saa Stilheden. Et Sekund. Til vi blev forlegne. Hvorfor høre paa dette Satans Sus, tænkte jeg oprørsk og i et tykpandet Humør — spyt!

Spyt! Det var Llung, der ogsaa protesterede privat. Bæver smaasang og udbrød i venlige Hm! fordi han syntes han skulde.

Llung væltede en Krakstol ned ad Trap-

pen, da vi kom ind igen, vi ravede op ovenpaa, hvor Køjerne var, og kom til Ro.

Hen paa Natten vaagnede jeg og befandt mig meget ilde. Jeg hørte Bæver synke i Søvne og smatte med sin belagte Tunge. Men udenfor gik en tung Lyd gennem Luften, det var som om jeg hørte Jordens Akse knage.

Men om Morgenen lige før jeg vaagnede havde jeg en dejlig Drøm. Det tykke Tæppe, der hang for Vinduet, rørte sig, saa at en Lysstraale kom ind, og da det igen var bleven mørkt, saa jeg et Pigehoved nær ved mit — saa levende, at jeg blev lutter Fryd i Drømme og vaagnede drukken af Glæde. Ingenting havde kunnet fordrive mit onde Lune Dagen før, jeg havde i al Hemmelighed set Plathed og Aandsfortærelse i alt, men dette ene Drømmenu gjorde mig lykkelig. Da vi var staaet op og sad ved Morgensnapsen og Silden, fortalte jeg Llung og Bæver Drømmen. Men jeg var inderst inde mere taknemlig end jeg kunde sige.

Ude i den soltindrende Frostmorgen foran Kristianiafjordens Ansigt tænkte jeg paa hende, jeg havde set i Drømme. Det

er en Dame i København, som jeg har sukket for. Jeg takker Dem, Frøken, tænkte jeg, fordi De viste Dem for mig i et Syn. Der eksisterer ikke andet for mig i dette Øjeblik end Mindet om Deres Mund, der er frisk og smidig, og som jeg har svoret at knuskysse — jeg tænker paa Deres Haar, der er det eneste Vidunder i Verden. De har gjort mig henrykt ved Livet i Dag, det staar for mig som et Mirakel, at den blotte Drøm om Dem, der er en ganske tom og taabelig Person, er i Stand til at røre mit inderste Hjærte saa mægtigt — saa mægtigt som en Storm, der foruroliger Havet helt ned til Bunden, saa at alle Dybhavsmonstrene driver op paa Overfladen med Indvoldene sprængt ud af Munden. Deres Øjne, som jeg saa dem i Nat, var dybe og varme, aldrig har jeg været saa glad. De lignede Dem selv, som De ser ud en Sommerformiddag paa Langelinje, naar De ung og dejlig kommer med en af Deres flade Repliker.

*

Vi stod med Skiene paa udenfor Hytten, Søndag Formiddag. En vidunderlig Soldag — stram og straalende Luft og milevid Udsigt over Kristianiafjord! Spegesilden og Øllet ulmede som en tryg Ild i Maven. Llung begyndte tavs at gaa ind gennem Skoven, og Bæver satte klaprende efter ham. Nuvel, jeg sluttede op. Vi kom langt om længe til en Bakke og gled herligt ned ad den. Jeg erklærede til Llung, at jeg gærne slæbte mig halve Mil med fem Pund paa hver Fod, naar der kun nu og da var en Bakke at suse ned ad. Llung gjorde mig imidlertid opmærksom paa, at den egentlige Skikultur lagde Vægten paa at *gaa*; det var ikke saa vigtigt at styrte mageligt ned ad Bakker, som jeg lod til at tro. Ikke desto mindre skulde jeg nok faa Bakker, lovede han mig, naar vi kom til Frognersæteren.

Men der gik adskillige Timer, inden vi naaede saa vidt. Vi faldt ind i en Hytte undervejs . . .

Morgenluften bed, Bæver snusede Luften kraftigt op i Næsen. Llung var fremdeles noget tavs og vred efter Søvnen. Men Solen og Vejens Besværligheder tøede paa ham.

Et livfuldt Raab fra Llung — Skoven aabnede sig, og vi saa mod Nord, vi saa ud over det barske Skovland. Milevidt vandrede Granernes sorte Flammer. Og yderst ude stod hvide og blaafarvede Fjælde under den tykke Vinterhimmel. Skoven aabnede sig til en anden Kant, hvor Landet laa som i et Relief, det haarde Land, det uomskiftelige Land, Norge!

Netop saadan, absolut ikke anderledes saa Norge ud, da Birkebenerne gik heroppe paa Højderne og skelede ned til Oslo . . . er der nogen, der har kunnet begribe, hvordan de *fandt Vej*, den Tids Mennesker? Eller naar de kom sejlende til et af disse Næs dernede, i aaben Baad, kompasløse, uden Begreb om Kort — hvordan forestillede de sig Landet? Hvad var Harald Haarfagers Stemning af Norge? Hvad forstod Sverre ved sit Kongerige? — Llung rystede paa Hovedet, han havde heller aldrig begrebet dette. Og vi kom til at snakke om Fortidens Folk. Der var dem, der havde holdt dette Klima ud med Jærn paa sig fra øverst til nederst . . . og det var mindre Folk end vi er nu; ingen velproportioneret

Mand kan komme i et almindeligt Harnisk fra den Tid. Imidlertid spiste og drak de dobbelt saa meget som Nutidens Mennesker, hvad gamle Inventarielister kan bevise . . .

Medens vi snakkede om slige Ting, kom vi til en Hytte, et svært befæstet Bjælkehus — Døren og Vinduerne var forsynet med hele Panserplader. Llung vejrede i Luften . . Halløj!

Halløj! svarede det dybt nede fra Skoven. Og op ad den stejle Skrænt mellem Granerne kom en Mand, en lurvet og haaret Mand med blege Træk, klog i Blikket, han bar en svær Tømmerbil paa Nakken. Llung præsenterede: Hr. Bureauchef Gude. Medens vi stod bukkende overfor hinanden, tonede en Knøs frem fra Skoven, en smal ung Vild med iøjnefaldende stærke Laar og store, barkede Hænder — Student Gude. Han bukkede sky og gled ud mellem Træerne igen. En brun Hund ramlede med høje Glubs ud fra Hytten, da den hørte Stemmer — — Stille, Bikje! lød det fra Gude.

Denne Hytte kunde vi ikke bære Julen

ud af, vi maatte ind og have et Bæger, antydede Llung. Hytten var friskferniseret og brillant tarvelig indvendig — et Par Krakker, fire spartanske Sengesteder, en sodet Pejs. Bureauchefen satte Flaske og Glas frem paa det raattømrede Bord, og vi drak — Glædelig Jul! Lidt efter stod der flere Flasker paa Bordet. Maaske gik der en Time. Snakken var om Dagens Ting, det vil sige om Hyttens Indretning og om Planer til nye Mangler paa Komfort derinde. Student Gude kom ind med en Spand blakket Snevand — hver Haartjavs paa ham dryppede af Sved — de havde en halv Mil gennem Skov og Ur til nærmeste Vandhul.

. . . Der var kommen et Menneske til, han stod som groet op i Hytten, da jeg skulde til at se. Han var laset og uredt, en senet Fyr, bleglæbet og grøn om Næsen men sløret og venlig i Mælet. Jeg saa Skovgangsmanden i hans Blik, jeg saa, at Nøjsomhed og Skovsus var denne Mand en Trang. Løvaas hed han og var Dr. med., han boede nogle Kilometer længere oppe i Skoven. I en Pavse var vi udenfor, og Hr. Løvaas viste mig med Satisfaktion Røgen

fra Hytten langt borte — der boede han fra Lørdag til Søndag tilligemed tre andre svorne Menneskeforagtere.

Vi blev noget blissede der hos Gude. Inden vi brød op, inviterede Løvaas os alle Mand hen til sin Hytte til Middag. Det blev bestemt.

Saa stalkede Llung, Bæver og jeg afsted efter Frognersæteren, Llung havde lovet mig Bakker, og dem skulde jeg have. Han var i mageløs Kulør nu, Llung, Historierne strømmede gyldent fra hans Tunge. Bæver søgte ogsaa at fortælle noget paa sin anstrængte, stumpvise Maade. Mit Hoved var temmelig taaget, men Drømmen fra om Morgenen holdt et Lykkeskær oppe i mit Sind. Forresten . . . der gik nu Bæver og hakkede og stammede i det og kredsede om Umuligheden af at meddele sig, og *jeg* følte min danske, arme Klarhed, hver Gang jeg sagde noget, jeg følte, hvor min Hjærnes Gardiner hang vel ordnet og ubarmhjærtig belyst i Mønstret, hver eneste Traad, skønt jeg dog var saa nogenlunde kæfret. Jeg begyndte at løbe fuld af Eder . . .

Men vi hørte høje Hyl. Oppe fra Sko-

ven klang det, og hver Gang nogen hujede, fik man Indtryk af *Fart.* Vi nærmede os en Skovvej, hvor de kom nedad paa Kjælke. Og da vi naaede derhen, blev vi staaende og saa nogle af dem sprænge forbi. De straalede ned, de unge Kristianiafolk, to eller tre paa Kjælken, med den lange Styrestage bølgende bagefter. Ved hver Drejning af Vejen var det de hujede. Unge Damer i røde Topluer og med allerkæreste Uldsokker paa Benene rutschede ned som Torden og Lynild. For et Øjeblik siden lød deres gennemtrængende Varselsraab højt oppe og kommende fra Skovvejen — nu rungede de dybt og svindende langt nede mellem de genlydende Graner. Hør nye Hyl deroppe!

Jamen, det er jo de cimbriske Hyl! raabte jeg kold af Inspiration til Bæver. Dette er jo den evidenteste og dejligste Atavisme!

Vi kom til Frognersæteren. Og da vi havde nydt et Par Krus Øl og var bleven gennemstegt paa den ene Bov ved Pejsen, skulde vi ned. Llung talte vidtløftigt og som det forekom mig unødigt om en vis »Korke-

trækker« nede paa Vejen. Vi fik Skiene paa igen og satte af.

Ved den første høje Bakke blev Llung og Bæver straks borte for mig, jeg saa dem blive smaa i et Nu, de toges væk. Jeg var gaaet overende i Sneen. Medens jeg laa og sundede mig lidt, stod den ene ildrøde Kadet efter den anden ned ad Vejen som en Lynstraale. Jeg saa en ung Pige suse ned — Død og Satan! — med begge guldspundne Fletninger efter sig i Luften og en fordømt Kadet paa eet Ben ved sin Side. To rødtoppede Pigebørn tog Bakken Arm i Arm paa de bevingede Ski . . .

Og jeg ved, hvorfor jeg sprang op og blev som gennemknitret af Fryd, maalløs — fordi jeg elsker Farten, under hvilken Form det saa er, *Farten*. Jeg kylede mig ud efter de andre. Og det gik godt — vidunderligt, nedad i en Vinkel paa 45 Gr. — Da drejede Vejen brat — det var Korketrækkeren! Jeg saa Kadetterne foran mig tage Svinget — de vilde og sorgløse Kanuter — lige saa let, som man slaar Knude paa en Snor. Men jeg gik ud over Vejkanten og paa Hovedet ned i Skoven.

Llung og Bæver ventede paa mig længere nede, de stod uskyldigt og smøgede Tobak, da jeg kom. Stødte jeg mig? Det var imidlertid bleven paa Tide at gaa opover igen for at komme til Middagen hos Løvaas.

*

Hytten hvor Doktor Løvaas holdt til, laa ved en lille Sø højt oppe i Skoven, det var en køn stor Stue — meget kønnere end Llungs — med et Elghoved over Døren og ellers saa nødtørftigt og med Flid hyggeløst indrettet som det anstaar sig Mænd. De tre andre Hulebeboere viste sig at være ordknappe og bramfri Folk i deres bedste Alder, Mænd af et med Flid forsømt Ydre, Raceansigter og Pjolterpletter paa Tøjet — ellers beklædte de til daglig fremskudte Embedsposter nede i Byen.

Da vi kom, stod Bordet dækket. Llung sporede rundt i Luften . . . lidt efter fik ogsaa jeg Færten af Kvindfolk. Ja, det maa siges, de havde Husholderske paa Hytten! Men hun var gammel og uskadelig, grim

som en Tørv og vel ekserceret, hun sagde ikke et Muk. Maden var god, vi fik Ærtesuppe og Saltmad.

Under Maaltidet herskede en bekvem og saare fri Verdensmandstone. Alle de Tilstedeværende havde ganske som af sig selv været Evropa rundt. Der var ingen Hæsblæsen, naar man foer fra Karl Johan til Boulevard des Italiens, Talen gled med Lethed gennem fransk Literatur til engelsk Sport. Særlig lover jeg nu alligevel Llung. Han forbavsede mig ofte ved sit Væsens grove Modsætninger og fine Balance. Denne Mand er ualmindelig berejst, hans Fantasi spænder uden Anstrængelse over Jordens to Trediedele; han er vidende om alt hvad Mennesker ved, men i sit Fag er han en Lærd; han optræder i bedste selskabelige Form, naar han vil, og som krumhalset Gamin, hvis det stikker ham; han er en Kender af Kulturens Subtiliteter, Mad, Tobak og Vin og det som end bedre er, og han kan skylle en ramsaltet Sild ned med Fussel i Selskab med Samfundets Laveste; hans Hoved er propert og trænet i et moderne

Samfunds uhyre komplicerede Systemer, og han *ser* som en Los i Skov og Mark.

Skaal, Hr. Llung! Jeg lykønsker Norges Lov og Ret til Foreningen af Kultur og Barbari i Deres Person! Al Jura er udgaaet fra Hytterne og maa vende tilbage dertil igen, enhver Videnskab stammer fra de fem levende Sanser og kan ikke undvære dem. Det Land er da ikke ilde hjulpen, hvis Advokater gaar paa Fjældet og kommer ned igen med Friskluft i Snuseren! Maa jeg i Deres Nærværelse mindes danske Retskyndige, der inhalerer Bogstøv, naar de er vaagne, og hoster forkalkede Læsemaader op i Søvne — danske Jurister, der stejler for en tom Bøsse og fører til Protokols, at den *kunde* have været ladt!

— Middagen skred frem men begyndte at tage en mere national Vending. Llung faldt tilbage paa Anekdoterne, og det hørtes paa de forskellige, fra hvilke Landsdele af Norge de var. Doktor Løvaas gav smaa barokke Stavangerhistorier tilbedste; Bæver, der er ude over det rent episke, fremstammede Smaatræk af Fjældbønders Liv, skildrende og uroligt som en Kinematograf . . .

Mange Flasker troppede op paa Bordet, og hver blandede sig Drikken efter Behag. Det var forlængst mørkt udenfor. Ilden slikkede stille og lækkersultent i Pejsen. Stuen laa i en Taage af Tobak. Og nu gik Tiden. Som Bølgeslag mod en Kyst . . . det *havde* været Flod, høje Røster og mange i Munden paa hverandre som Søers Løb imod Stenene — nu var det nok Ebbe, det trætte Skum sivede paa Sandet. Vandene faldt hen i Smulhed ude paa Dybet. Selv var jeg sløvet, men jeg *saa* en Gang, og da slog det mig, at alle disse Mænd, hvis Styrke var, at de var store *lagttagere*, de sank nu saa stille sammen, og alle deres Nerver vendte sig indad. Kun Bæver — han sad langt fra Bordet og var ædru — Bæver sad og iagttog, uden Svig, fordi han ikke kunde andet.

Min Bevidsthed virkede kun nu og da, som en Maskine hvor Remmen glipper paa Skiven og kun faar fat en sjælden Gang. Der var ingen Maane ude, men det islagte Tjærn lyste, og der løb jeg paa et Par Skøjter, jeg var kommen til, løb i den syn-

gende Kulde, indtil de sorte Granaase om Søen dansede for mine Øjne. Jeg hørte et Triptrap paa Isen, det var Bæver, der slog Skred, han gled et langt Stykke, tilsidst ganske sagte, drejede saa halvt rundt og stod stille. Hytten laa oppe paa Bredden med sin røde fortrolige Rude. Der rørte sig ikke en Vind, men Luftens Kulde gik til Marv og Ben.

Endnu en Gang rejste Stemningen sig om Bordet — gennem Lystighed, Pral, Udæskning — til den kulminerede i Eder og Sang. Saa segnede den langsomt ned i Sludder og endte med Sløvhed. Hvorpaa vi brød op. Alle Mand skulde til Byen, det var Mandag i Morgen.

Det var ravende mørkt, men Llung havde under megen spontan Brøsighed og Trættekærhed konstrueret en Fakkel af en Stang og en Sardindaase fyldt med Aske og Parafin. Medens vi i spredt Trop svinglede ned gennem den kolde Skov, Luften stak i hver Pore, skrød Llung voldsomt af Opfindelsen. Faklen lyste ogsaa udmærket. Men et Stykke nede faldt Llung paa den

bratte Vej og fik hele det brændende Indhold af Daasen over sig. Han faldt tungt, jeg vendte mig og saa ham fægte med Ilden — de tav, de andre — Llung strøg Gnisterne af Ansigtet med en saare uanfægtet Mine, men hans Blik var opskræmt . . . i det samme begyndte alle at le. Nej, hvor vi lo! Den ene Side af Skæget var svedet af, Llung kom paa Benene, og heldigvis havde Hr. Gude en Cyklelygte i Bæltet, saa at vi fandt ned til Holmenkolbanen. Men Llung faldt flere Gange omkuld paa Vejen og teede sig meget vidtløftigt, alt i alt tror jeg nok, han blev slemt forslaaet paa flere Steder af Kroppen, saa det var jo en glimrende Rekreation. Det var langt ud paa Aftenen, da vi naaede Byen.

Men medens vi sad og nikkede i Sporvognen, stumme og udasede, kom jeg pludselig i Tanker om, at vi jo havde holdt »Mandjævning« en Gang i Aftenens Løb. Der var bleven aflagt mange Løfter ved Bægrene, som jeg nu ikke huskede. Men selv havde jeg med Vagn Aagesøn til Mønstet aflagt det Løfte, at jeg vilde besove en

vis nærmere karakteriseret Dame i Danmark — hende, jeg havde set i Drømme om Morgenen — eller dø.

Sporvognen duvede paa Skinnerne. Aa, tænkte jeg, det Løfte aflagde jeg i Drukkenskab, det kan jeg lade være at holde.

Majnat.

Der ligger en Mængde smaa Øer og Holme i Kristianiafjord. En af de mindste har en Lund af Graner, hvor man har bygget en Restaurant, Resten af Skæret er nøgent. Det vælter sig skraat op af Søen, riflet som Bugen af en Finhval, tungt furet og sprængt. Her er Aarenes Millioner gaaet sporløst forbi, Klippens friske Saar vidner med ganske klare og dog ulæselige Skrifttegn om de uhyre Kræfter, der rørte i den smeltede Granitmasse. Og hele Skærets rundede, afslebne Form taler om Bræens Arbejde, som var det i Gaar Istiden gik hen over Landet.

Jeg tog derud en Aften. Det havde været en varm Dag, Aarets første Majdag. Fra om Morgenen brændte Solen paa alle Huse,

saa at der stod Kalklugt ud fra Murene. Birketræerne sprang ud den samme Formiddag, paa tre-fire Timer. Da jeg gik gennem Slotsparken om Morgenen, mærkede jeg en fin Gas mellem Træerne, en svovlet Duft; det var fra alle de bristende Knopskæl. Inden Middag var Birketræerne sprungne ud. De stod lysegrønne og kuldskært dirrende i Varmen som spinkle Piger. Og over Middag var hele Studenterlunden grøn, Træerne stod med runde Kroner og aandede nervøst som store grønne Lunger. Parken, der for faa Timer siden havde været saa bar, at man kunde se igennem den, var nu lukket og grøn som Smaragd. Træerne røg efter Løvspringet, en næsten usynlig Dis som Champagnefraade.

Ikke en Vind rørte sig. Solen flammede i det blaa Rum. Hele Himlen var én blændende Fakkel. Rubinrøde Flag hang uden at røre sig over Tagene, Folk gik svedige paa Gaden. Kristianias Ungdom viftede i Blomsterfarver paa Strøget. De smaa yppige Halvtuskyldige, der bryster sig saa dristigt i Norge, promenerede forbi, to og to.

Da Dagens Hede var ved at falde, kom

jeg ud paa Skæret og saa, hvorledes Støvet og Røgen havde samlet sig inde over Byen og lagt sig hen mod Solnedgangen i en smal Flage, som Aftenbrisen begyndte at svøbe rundt og tære paa.

Snart var der stille ude paa Skæret. Lave og matte Bølger faldt gispende ind paa Stenene og rislede ud igen. Byen rullede fjernt inde som et Vandfald. Himlen mistede sin Farve, og Solen gik ned. Men det blev ikke helt mørkt.

Nogle Timer efter, da det var Nat, var det endnu halvlyst. En kølig Nat uden Stjærner og med et rødt Skær i Nord. Alle Lyde døde hen. Kun Byen blev ved at tone som en fjærn Sluse.

Der var en sær farveløs Dis oppe i Rummet, ikke Skyer og heller ikke Mørke. Jeg hørte en langtrukken Lyd. Blæste det?

Nej, det var et Sus højt, højt oppe, det trak oppe i Verdensrummet. Snart lød det som Musik, snart som en Skurren af vemodige Røster. Engang forekom det mig, jeg skelnede en munter Kvidren og et Sus af nogen, der rejste.

Da kom Lyden pludselig nær og blev

til en Svulmen over mit Hoved, jeg hørte Stemmer og stærke Vingeslag. Og der lød et gennemtrængende Angstskrig taarnhøjt oppe — som Glas, der springer. Mange Stemmer svarede, jeg hørte en svindende Klage som fra nogen, der drog videre. I samme Øjeblik styrtede et tungt Legeme i skraa Retning ned paa Klippen ikke mange Alen fra mine Fødder. Faldet var knusende haardt, det forulykkede Væsen rørte sig ikke; det var en stor vinget Skabning, der laa knust og ubevægelig paa Skæret lige ved Vandet.

En høj ung Kvinde med hvid Krop og brune Vinger. Hun var død. Blodet løb hende ud af Næse og Mund. Benene var bleven brækket i Faldet og laa ind under hendes Ryg. Den ene mægtige Vinge sitrede svagt endnu. Jeg saa i Tusmørket, at hun havde blaa Øjne; de stod vidt aabne.

Trækket vedblev oppe i Majnatten.

Med Skyds.

Det var midt paa Dagen og stegende varmt da jeg kørte ud fra Skydsstationen med en lille musegraa Hest for Kariolen og en trettenaars Dreng til Kusk. Han havde messinggult Haar og korte hvide Dun over hele det jordbrune Ansigt, selv i Panden. Vi luntede af. Det var paa Siden af et Bjærg midt i det vældige norske Landskab, hvor en grøn Plet oppe i den stejle Skov er en Gaard med Marker og Fæ, og hvor Horisonten, de høje rundkuplede Bjærgprofiler, skærer Himlens skumvide Klodeskyer midt over.

Hvad hedder Bjærget der ligefor? spurgte jeg.

Er — æ?

Jeg spurgte igen, men han lod ikke til

at forstaa mig. Han var nok morgengnaven. Han sad med tørre Læber og saa sløvt frem for sig paa Hesten, vilde ikke have noget med sin Passager at bestille. Jaja, tænkte jeg, det kom jo bare til at gaa ud over hans Drikkepenge. Og vi kørte nogen Tid i Tavshed. Hesten travede saa livsaligt.

Ho, ho, Gampen! udbrød jeg. Man fik vel snakke Landets Sprog. Hoa, Gampen!

Vejen støvede saa sommerligt. Til højre gik den skovbevoksede Dal dybt ned imod Elven, hvori der flød Tusinder af Tylvter Tømmer, som højt oppe fra lignede Sivmaatter i Vandskorpen; og ligeoverfor ragede den anden Dalside milebredt i Vejret med Skove og Gaarde. Solskinnet fyldte Dalen og vakte alle Farver, Skyerne var mere hvide og himmelhøjt kuplede end nogen anden Sommerdag.

Hah, saa, Gampen, talte jeg til den lille dygtige Hest. Da — hvad var det? — lo min mutte Kusk ikke saa smaat for sig selv — en knistende Lyd som naar en Mus sliber Tænder? Vi kørte et langt Stykke, saa siger han ganske lavt og ligekært: Di er fra Bergen, vel, Di?

At der i denne Formodning laa en knusende Ringeagt, næsten en Gudsdom, vidste jeg ikke. Jeg benægtede det imidlertid, og herpaa tav Kusken, vilde aabenbart ikke snakke mere. Vi jollede nu længe frem ad Vejen, i sød Lugt fra Hesten og i Hindbærduft fra Krattet ved Vejkanten. Jeg saa Folk gaa og slaa Hø paa de bratte Lider, Piger med Hovedklædet trukket langt frem over Øjnene for Solen ganske som i Danmark. Paa en Sti ind gennem Skoven saa jeg en lille Pige komme gaaende med et Straa helt fuldt af Jordbær. Oppe i de grønne Skrænter græssede Køer med Bjælder om Halsen.

Vejen støvede og støvede og foldede stadig nye sommerlige Udsigter ud. Solskinnet laa i det mægtige Luftrum mellem Dalsiderne og blev af og til i sig selv synligt, som om vældigt store Metalblade eller Spejle vendte sig deroppe under Himlen. En svovlgul Sommerfugl dalede i Luften som en lille Bog med flagrende Blade.

Efter at have kørt længe kom vi til en Kæmpebirk, der hældede sig ud over Vejen, og i Skyggen af den stod et Vandtrug, hvori

der spillede en tynd Straale fra en Rende af Træ. Her stod Hesten stille og drak. Da den havde forsynet sig, stak den en rød Flig af Tungen ud mellem Læberne — det var noget der smagte, det Vand! Og den lille Nordbag blev staaende lidt og drog Vejret, disse bløde klangfulde Pust, der er egne for Heste.

Ja, Gampen! Ho, ho!

Min Kusk knitrede igen. Hvadbehager, sad han og lo i sin Tjeneste? En anden Dreng end han skulde faa Drikkepenge, besluttede jeg. Og vi luntede videre. Vejen laa kalkhvid Bakke op og Bakke ned. Et-steds hvor vi kom forbi, havde der staaet et stort Myreslag, Støvet laa med en hel Brigade døde Myrer.

Pludselig ser jeg, at Hesten kører noget uordentlig ud og ind, og da jeg vender mig mod Skydsdrengen, sidder han der bagved med Hovedet ned paa Brystet og sover. Hesten kom ofte nær til Vejkanten, hvorfra der bare var en Snes Alen ned mellem Graner og Stenblokke. Jeg vækkede Kusken, og han saa paa mig med et forvildet Blik, men altfor mødigt til at han skulde føle sin

Skyld. Jeg spurgte ham, om jeg ikke skulde tage Tømmen, men det vilde han ikke indlade sig paa. Han havde ikke Sind til at sove, heller, erklærede han med rustent Mæle. Maaske han havde været tidlig oppe? Jada, oplyste han høfligt, han havde ikke været i Seng hele Natten; der havde været saa mange Turister. Et Barn paa tretten Aar! Han lignede en gammel forslæbt Bondemand med de smaa haarde Hænder og det udslukte Blik.

Saa tav vi igen. Men nu lovede jeg mig selv, at han skulde faa Drikkepenge alligevel. Kunde Penge gøre den lille Mand glad, der saa tidligt havde lært Livets Barskhed at kende, skulde det ikke mangle. Jeg vilde se Drengen lysne op, more sig, som andre Børn, inden jeg skiltes fra ham. Nu var vi snart ved næste Station. Jeg hyppede opmuntrende paa den lille Hest — Psi, Psi, Gampen! Og da hører jeg igen Skydsdrengens kolde Fnisen bagved mig. Hvad Djævelen betød det, sad han og havde mig til Bedste? Hvad gik der af Bondelømlen? Det var mig umuligt at opdage, hvad der gav ham Anledning til sit private Grin paa min

Bekostning. Drikkepenge til den Æsel — nej man skulde dog vel ikke betale en uartig Knægt for at le ad en.

Vi tav nu haardnakket hele Resten af Vejen begge to.

Men da vi svinger fra Vejen ind til næste Skydsstation, tilraaber jeg Hesten en sidste Gang: Se saa, Gampen! Ho, nu er vi der, Gampen! Og nu brister Drengen virkelig i Latter, ler helt ud med glade Øjne som et Barn. Jeg ser som et rasende Spørgsmaalstegn paa ham, det sitrer i hans Ansigt, han hæver Blikket med et eget sky Lune, der i et Glimt viser mig, at han hele Vejen har været den Rige, og jeg en Stodder — og saa kommer det endelig:

Det er nu ellers ingen Gamp, den, det er en Fole!

Han *fik* Drikkepenge.

Pause.

Delingen har kastet sig ned bag et Hegn, vi ligger forpustet og strækker Benene mellem Roerne. Sergenten staar bag ved og ser frem i Landet, hvor Blænkerne rykker frem. En halv Mil længere tilbage øjnes Resten af Kompagniet øverst paa en Bakke som en sort Stribe mod Aftenhimlens lyse Gule.

Det er næsten stille, kun en let Træk. Muldjorden dufter, de røde Krusemynter gror paa Gærdet; der kravler smaa, fugtige Tudser mellem Roerne. En Fjerdingvej borte tuder et Damptærskeværk monotont ved en Gaard, og Negene vandrer regelmæssigt paa Forken fra Stakken og ned i Maskinen.

I det Par Minutter vi ligger stille, hører

jeg Suset af en Poppel i Hegnet. En kendt og dog besynderlig forglemt Lyd. Det pusler sagtmodigt i Poplens mørke Løv, de læderagtige Blade flapper, Lyden er saa mild. Det er en Aften som for tyve Aar siden, en Høst som i min Drengetid, da Poplen talte saa sært i Vinden ved Hushjørnet og gjorde mig svulmende forventningsfuld og bange. Det er som om jeg vaagner efter tyve Aars Aandsfraværelse. Der er ingen Tid gaaet, det er det samme Nu, det er uvæsentlig, at jeg er kommen til at ligge her som menig Infanterist. Aftenen falder paa som i al Evighed, og jeg lytter til Poplens sørgmodige Enetale. Det hvisker saa nænsomt, Bladene vinker som grønne Hænder. Vinden suser ganske sagte, bedrøvet og med Fortrøstning. Træet suser og sukker inderlig og forknyt, længselsfuldt, manende. Og jeg er ikke klogere.

Der gaar igen et varsomt Sus gennem Poplens Løv, jeg lytter til Træets Visdom.

Da spidser Sergenten Øre. Langt ude til højre i det mørknende Land falder et Skud, flere, det bliver til en fjærn, knitrende Salve.

Fremad!

Og idet vi bryder gennem Hegnet, gaar det endnu en Gang svindende gennem min Bevidsthed, at jeg et eneste Øjeblik med hele min første Ungdoms mægtige Inderlighed har følt Smærten ved at mindes svundne Aar.

Vildsvinet.

Singapore er en engelsk Besiddelse, men de fleste Købmænd i Byen er Tyskere. De er store Jægersmænd, som hver Søndag gør Jagtture paa Singaporeøen eller sejler ud til en af de smaa Øer i Strædet, hvor der endnu lever Vildsvin. *Stort* Vildt er der ikke mere paa Øerne, hverken Hjorte eller Tigre, men Tyskeren er glad ved at skyde et Vildsvin; der er noget tilbage af Respekten for den hellige Galt, Teutonernes uundværlige Husdyr, i hans Hjærte. Hans Næsebor dirrer som ved et gammelt Minde, naar Ornens Grynt toner fra Kratskoven, det er ham en god Sport at besprænge den flyvende So med grove Hagl og lokke det blussende Blod ud af den med en Kniv fra Solingen.

Vi tager afsted en tidlig Morgen, et Selskab paa seks i tre *Kretasewaer*, smaa Ponykøretøjer kørt af Hinduer, og i Forvejen er en Snes *Klings*, Hinduer af Pariakasten, rykket med deres Hunde ud i Junglen, hvor Svinene er bleven set, og hvorfra de skal klappes ud, naar vi er bleven stillet op. — Vi kører ud ad Serangon Road forbi et endeløst Tog af Zebu-Karrer toplæssede med Ananas, som skal ind til Byen. Fra de morgendampende Plantager driver en stærk kamfret Em os i Møde; Mimoserne ved Vejkanten hænger blege og lukkede under den tunge Dug. Men Solen kommer hurtigt og gør paa faa Minuter sin Magt gældende. Det støver, og Træerne ser hvide og blændende ud, da vi har naaet det Krat en Milsvej udenfor Byen, hvor vi skal jage. Vi staar ud af Vognene; Heden er nu allerede saa stærk, at Transpirationen begynder at svide os i Brynene.

Hr. Pschorr, en mavefør Schwaber, leder Jagten, han føler sig stærkt som Ansvarhavende og rabler en Masse forbitret Malajisk af sig til Anføreren for Klapperne, som staar med store, sorte Gazelleøjne og

tager imod sine Skænd, mens han ruller et Straa i sine tørre Fingre. Endelig har Hr. Pschorr udladet sig, og Hinduen lister af paa de nøgne Poter bagom Krattet for at starte Hundene. Saa trækker vi Lod om Pladserne foran Junglen, og et Kvarter efter er hver af os ene i Skoven. Der er et halvthundrede Skridt imellem hver Stand, men vi kan ikke se hinanden. Nu er der bare at vente.

Der er bare at staa skjult og ingen Larm gøre. Solen stikker som et Bundt Naale paa Bagen af Hænderne, der svømmer af Sved, Bøsseløbet bliver saa hedt, at der ikke er Tale om at holde paa Jærnet, man maa lægge sin Lommeklud imellem. Man ser frem for sig i Skoven, der taber alle Farver i det intense Solskin og snarere synes hvid end grøn. Man søger at bringe i alt Fald Fødderne i Skygge for ikke at faa dem helt skoldet; men forresten afvender man ikke noget Øjeblik sin Opmærksomhed fra det Terræn, man har foran sig. For hvis man gør det, maa man hellere staa i Skoven af en anden Grund end for at jage.

Jeg fortæller om en Dag, da jeg selv

fik Skud paa et Svin. I Almindelighed jager man Vildsvin med Haglbøsse, men den Dag havde jeg en Mauserriffel med.

Foran mig havde jeg et temmelig tæt Krat med to-tre Lysninger, hvorfra jeg kunde vente Vildtet. Jeg havde været med til mange Jagter, hvor der blev skudt Svin, men endnu ikke faaet noget, jeg stod derfor temmelig forberedt paa at blive skuffet ogsaa i Dag. Hundene havde ladet sig høre i de sidste fem Minuter, og Hinduernes gennemtrængende Hyl gjaldede inde i Krattet men endnu langt borte.

Da er der et Nu, en Brøkdel af et Nu, hvor alt foran mig er som før, og jeg har ikke hørt en Lyd, men jeg har set Silhuetten af en stor Orne, Forparten, Trynen og Hugtænderne, mellem to Buske tyve Alen fremme i Terrænet. Og i dette samme Nu har jeg fyret paa denne Silhuet, som slet ikke stod stille, for Ornen passerede Lysningen i fuldt Firspring. Og hvis jeg ikke havde skudt og umiddelbart efter hørt Dyret vaande sig og springe voldsomt i Buskene, vilde jeg troet, det hele var en Halucination.

Saa hurtigt kom Ornen, at jeg skønt jeg holdt et godt Stykke tilfremme paa Forparten meget godt saa, at Dyret fik Kuglen et Kvarter bag Boven, tværs igennem Kroppen. Det var Ulivssaar, men . . .

Jeg rammede en ny Patron ind i Løbet fra Magasinet og sprang frem til Stedet. Af Vildsvinet var der ikke Spor at se, men nogle Skridt til Siden var der Blodstænk paa Bregnerne og længere henne en Pøl i Græsset. Den vilde ikke gaa langt.

Da Klapperne ti Minutter efter brød igennem og Jægerne samledes, drøftede Hr. Pschorr mit Skud med største Sagkundskab og med hele den Havesyge overfor Uvæsentligheder, der var saa ejendommelig for ham. Han stillede sig hvor jeg havde staaet og lod mig vise, hvor Dyret kom, han gik derhen og tilegnede sig Blodsporene med en Hovedrysten, der syntes at gøre ham godt. Tilfældet vedkom Dagen, syntes det, og slet ikke mig, hvem han forhørte i en støjende og kommanderende Tone. Da alt forekom ham oplyst, stillede han sig midt imellem os alle, saa rundt paa hver enkelt og slog fast følgende:

Svinet — efter Jægerens Forklaring en Orne — anskudt men gaaet fra Stedet! I Henhold til Blodsporene sandsynligvis haardt saaret! Mine Herrer — næste Opstilling!

Senere paa Dagen skød Selskabet endnu to Svin, Hr. Pschorr lykkeligvis det ene, saa Jagten var ikke forgæves. Hr. Pschorr ordnede de to Lig med samt noget andet Smaavildt, vi havde skudt, i en Række paa Grønsværet, kaldte det hele *the bag* og gik fyrsteligt op og ned foran det. Der laa de to Vildsvin og raadnede i Løbet af det Par Timer, vi holdt Hvil. Det tropiske Solskin lod til at have en kemisk Indvirkning paa de døde Dyr i Forbindelse med selve den fugtige Hede; Forraadnelsen skred frem fra Minut til Minut. Den stramme Lugt, der er særegen for Svin og som minder om Blyant, veg snart og gav Plads for Liglugten. Der hang allerede en fin violet Gas over de opdunstede Kroppe. Denne gærende Rædsel af Gifte havde for et Par Timer siden været et af Skovens haardføreste og finest afstemte Dyr. Man kunde endnu se det paa de smaa hærdede Klove og hele Benbygningens Spil af Styrke og Gratie.

Her var den størst mulige Kraft trængt sammen indenfor det mindst mulige Rumfang. Hovedet og hele Formen viste, hvor Dyret var bleven forfinet af det umilde Liv mellem Tjørne og Slyngplanter, hvor Kampen for Tilværelsen paa egen Haand havde omdannet hvad der vel en Gang i Begyndelsen var en ubeskyttet Gnaver til et Kampdyr med Bombens Energi. Den maatte være gaaet Hugormen og Rovdyret i Næringen, og det havde fortættet den, gjort den saa hurtig og hensigtsmæssig, saa haardhudet og vår i Børsterne og med Dolke i Kæben.

Og fra dette Dyr i en Pilebrods Lignelse, der med Børster og Hugtand afskød sig selv mod sit Maal i Skoven, fra dette flyvende Nøgle af Sener nedstammede Tamsvinet! Nuvel, det var jo kun en Følsomhed at opsøge Forskellen mellem Vildsvinet og Husdyret, der ikke behøver nogen nærmere Beskrivelse; i Virkeligheden var der næppe anden Forskel end mellem et Menneske af Gennemsnittet og saa et andet med Isterhjærte og Talg paa Hjærnen.

Ornen jeg havde skudt fik jeg aldrig at se. Skønt den var dødelig truffen, havde den

haft Kræfter nok til at slæbe sig afvejen og forputte sig saa dybt i Krattet, at Hundene ikke kunde finde den. Hr. Pschorr tilkendegav mig sin Deltagelse, idet han benyttede Lejligheden til ligesom at tage Patent paa ogsaa denne Følelse; det gjorde ham ondt, enestaaende ondt, paastod han, at jeg mistede Ornens udstoppede Hoved. Maatte han beklage mit Tab af en værdifuld Trofæ. Ja, det var jo sandt, at nu fik jeg ikke Ornens Hoved til Smykke for min Væg! Hr. Pschorr og alle andre Tyskere i Singapore havde et Vildornehoved paa Væggen hjemme i deres Bungalow, somme af dem to, foruden balsamerede Hulepindsvin og andet Bundtmagerarbejde. Men navnlig Vildsvinehovederne var beredte med største Omhu og Kunst, næsten levende at se til med udmærkede Glasøjne og rød malet Tunge i det opspilede Gab. Det hele var monteret paa en udskaaren og poleret Bakke af Træ og mindede virkelig fjærnt om det garvede Lig, Hr. Pschorr havde gaaende i Huset hos sig, og som han kaldte sin Frue.

Rasten og Fællesspisningen efter Jagten fandt Sted i Skyggen af et Træ og gik for

sig med en ofte pinlig Grundighed. Hr. Pschorr havde ligesom et forud bestemt Program i sig, som han ønskede fulgt til de mindste Enkeltheder. Da vi skulde spise, fandt han det nødvendigt at ombytte sin pedantiske Grovhed som Jagtherre med en stærkt paaskyndet Munterhed. Munter ved Maaltidet, befalede han med et Citat af Luther og skraalede selv op og skruppede muntre Latteranfald af sig, medens hans smaa sure Øjne hele Tiden sad ædru og griske i det flade Ansigt. Underligt nok lo man med ham, skønt man let saa, at han i Grunden nærmest pintes ved sig selv og det hele. Dagen var ham en meget anstrængende Lektie, som han *vilde* igennem. Det Tidspunkt kom blandt andet, da Hr. Pschorr aabenbart under store Lidelser gav sig Luft i klædeligt maskeret Jagtpoesi, omtrent som følger: Ramte jeg Vildsvinet — jo da! Kom her med Whisky og Soda! Hvor godt vi nu sitter . . . hvem ønsker en Bitter? De Satans Moskitter!

Omsider kom saa Jagtens lidenskabeligt eftertragtede Slutnumer og maaske allereegenligste Tiltrækning, vi blev stillet op i

Gruppe og fotograferet. Hr. Pschorr dirrede af Længsel efter det. Saa blev det da endelig sandt, det hele! Naar der til det udstoppede Arkiv kom et Fotografi, maatte selv Hr. Pschorr bøje sig for Sandheden i, at han havde været paa en virkelig ægte Vildsvinejagt i Singapore.

Hr. Pschorr ledede Opstillingen af Gruppebilledet. Han insisterede paa, at vi skulde staa med en afhugget Svinekølle i Haanden hver, for at det ikke skulde være Løgn; han lavede et lille »tropisk« Arrangement med Ananas i Forgrunden og gav en af de kulørte Kuske Ordre til at staa med den Champagneflaske, vi havde været seks Mand høj om at tømme, for at heller ikke det skulde kunne glemmes. Selv stillede han sig tyk og anmassende beskeden op i Baggrunden med en kinesisk Solskærm som Relief bag Hovedet. Billedet sendte han til *Die Woche*. Ikke sandt, der har man set det?

Paafuglen.

En af mine bestandigt tilbagevendende og altid lige friske Græmmelser, som jeg dog ikke vilde af med, er at jeg skød Bum paa en Paafugl ved den eneste Lejlighed hvor jeg har haft en paa Skud. Det var i Tringganu paa Malakkakysten.

Jeg kom en Dag paa en Jagtudflugt sammen med et Par malajiske Følgesvende til et Udflyttersted dybt inde i Skovene og temmelig højt oppe paa Bjærgsiden. En Malajfamilje havde nedsat sig her og var begyndt at grunde sig Mark til Plantage ved at brænde Skoven af et Stykke op ad Skraaningen. Den brændte Plet laa som et Hul midt i Urskoven med et dybt Lag Aske, hvori de forkullede Træstubbe ragede frem. Det ulmede og røg endnu hist og her. Mine

Ledsagere vekslede Betel med Udflyttermanden og snakkede et Par Ord, og pludselig ser jeg dem gøre sig smaa og pege op i Skoven ovenfor Brandtomten, samtidigt med at jeg hørte dem udbryde lavt: *Burong mera*!

Jeg saa derop og opdagede straks to safirblaa Fuglehoveder mellem Bregnerne oppe i Skovbrynet. De holdt sig urokkeligt i samme Stilling, det ene vendt halvt bagud, som hos alle Hønsefugle, der søger at undgaa Opmærksomheden ved at ligne døde Ting. Men de var ikke til at overse. Det var et Par; Hønen tog jeg ingen Notits af. Der var ingen Tvivl om at de iagttog os; det vilde blive svært at nærme sig dem. Jeg saa her Paafugle for første Gang i fri Natur, og en kostbar Juvel kunde ikke have fristet mig stærkere, jeg tror ikke *noget* kunde ophidset mig i den Grad som Udsigten til at skyde denne Paafuglehan. Et hastigt Blik rundt viste, at der ingen Mulighed var for at nærme sig Fuglene ved at snige sig paa dem, de havde Skoven, og jeg den aabne Plads. Der var ikke andet for end at forcere sig ind paa dem og haabe at stjæle

Afstanden fra dem, inden de tog til Vingen. De var godt to hundrede Alen borte, og Skrænten var stejl. Idet jeg holdt mig bagved en forkullet Træstamme, der stod midtvejs oppe, begyndte jeg at tage Skrænten i Spring, vadende i hed Aske næsten til Knæet, og samtidigt dukkede jeg mig for at syne saa lidt som muligt. Da jeg havde naaet Træstubben, rettede jeg mig og spejdede efter Vildtet. Ak de *havde* naturligvis set mig og var paa Tilbagerykning ind i Skoven, jeg saa de to Hoveder dukke sig rytmisk og som trukket i en Snor for hvert Skridt. De skyndte sig slet ikke, men det var nedslaaende at se, hvor de allerede var kommen langt ind mellem Bregnerne. Hannen gik sidst med det kronede Hoved vendt tilbage, Kroppen kunde jeg ikke se for Bregnerne. Da de havde opdaget mig, opgav jeg at dække mig og stormede videre opad, pulsede i Asken, der fløj op og skoldede baade Hænder og Ansigt, men idet jeg rykkede frem, saa jeg med synkende Hjærte, at Afstanden kun blev større; Paafuglene gik hurtigere nu, de var langt udenfor Skudvidde og nær ved nogle tætte Buske ved

Indgangen til den tykke Højskov, der om et Øjeblik vilde skjule dem helt. I det samme traadte jeg forkert og faldt saa lang jeg var med Asken taagende omkring mig . . . og da fyrede jeg i Fortvivlelse, uden al Ræson, brændte et Skud af op i Retning af de to Hoveder, der var ved at forsvinde i Underskoven.

Men det var godt for noget. For skønt Paafuglene naturligvis ingen Skade tog, skræmte Skudet dem, saa at de opgav Flugten tilfods og bestemte sig til at lette. Liggende med Albuerne dybt ned i den svirpende hede Aske saa jeg Paafuglehannen gøre omkring fulgt af Hunnen og komme løbende lige imod mig! Den store Fugl kunde ikke faa Luft under Vingerne i Krattet og søgte derfor ud mod Lysningen igen ligegyldig for Faren.

Aa, tænkte jeg og lo i mit hede Leje, Aa, hvor er den Fugl dog solgt til mig, hvor kommer den og *vil* skydes ihjel, ihjel . . . jeg gav mig Tid, stoppede en ny Patron i Bøssen i Stedet for den, jeg skød af før, og skubbede mig tilrette i Asken, mens Paafuglehannen — jeg saa kun den — løb

frem i højere og højere Hop, til den endelig med Larm og Hvin af Vingefjerene kastede sig ud over Skrænten og straks steg i Flugten. Med et Stik af Angst saa jeg, at den i et Nu vilde være over Hovedet paa mig og bagved, mens jeg laa paa Maven og ikke kunde vende mig . . . og hvorfor havde jeg ikke allerede skudt, herlig og nær som den var . . . Ak den *blændede* jo, saa skøn var den . . . og nu skød jeg ganske vist, men forbi! Ingen Bonifacius pintes mere paa sin Rist end jeg i den gloende Aske, da jeg saa, at dette Skud fejlede. Jeg kastede mig rasende bagover, skred paa Ryggen baglængs ned gennem Asken, der brændte gennem det tynde Tøj, og mens jeg saaledes laa med Hovedet nedad, skød jeg et Skud til, vildt, hen i Vejret, hvorpaa jeg tænderskærende slyngede Benene over Hovedet i en Kolbøtte og kom op at staa igen, udspyttende Aske og Eder.

Og der saa jeg Paafuglen flyve. Det gik mig nær den Gang som en uoprettelig Ulykke, men nu ved jeg, at Synet af Fuglen i skøn og fri Flugt var ligesaa meget værd som en elendig Træffer. Hver Gang jeg har

husket Synet, er det bleven en stadig dyrebarere Oplevelse.

Det var ikke en tam Fugl fra en zoologisk Have eller en Slotspark, der stillede til Parade med sin tomme Fjerpragt, det var selve Tropeskovens vildeste Drøm, en Fabel af Farver, der gød sig ud i Luften for mine Øjne. Det lange glat tilbagestrøgne Slæb lyste i Solen som et Skum af blaa Glober, svævede hen højt i den dampmættede Tropeluft med et knitrende Farvespil, en Stirren af de utallige »Spejle«, som var det et Følge af smaa Verdner, der undrede sig, en flyvende Familje af Argusøjne, den skinbarlige Troldom! Fuglen lignede en Komet af Safir og Smaragd, mens den i luende Belysning af Solen fra Zenith sejlede afsted taarnhøjt oppe over Urskovens vældige Profil af svimlende høje Trætoppe og Lianer i hele hængende Haver. Mens den skød gennem Luften, galopperede den med Halsen og det kronede Hoved i farvefunklende S'er, kroede sig, ejede Solen og Rummet og Regnbuens syv kongelige Farver.

Væk var den, sejlende som et Tog af Stjærner, hvoraf hver var et forgjort Væsen,

et blaat Under, og mens jeg stod og saa efter den — det var jo paa selve Bjærget *Ophir*, jeg befandt mig, Dronningen af Sabas blaa Skove, *Bukit alam* — løb mit Hoved fuldt af lige saa mange henrykte og siden sig formerende Anelser, som der er Himle og Sole og Vandrestjærner i Universet.

Men hvor jeg alligevel djævelsk gærne vilde have raget den ned fra sin Bane!

Potowatomis Datter.

Det var et Foraar ved Pistakee Bay inde i Illinois. Pistakee Bay er det indianske Navn paa en Bugt af Foxlake, en af de utallige Søer i det vandrige Amerika, og Søen er en Udvidelse af Foxriver, som efter at have indfiltret og fordybet sig i en Mængde Sumpe og Sige falder ud i Michigansøen. En Mand i Kano kunde have Vandvejen aaben for sig herfra og over de store Søer til St. Lawrence og Atlanterhavet, han kunde padle sig gennem Moradserne nordpaa til Winnipeg og ud i Hudsonbugten eller søge en Bistrøm til Mississippi og lade sig drive tusinde Mile til New Orleans og den mexikanske Bugt.

Hvert Foraar trækker Ænderne sønderfra over de uhyre Landomraader, fra Teksas

og Arkansas, slaar ned i Søerne og Floderne undervejs og rejser igen, flyver og svømmer, rapper og snadrer sig hele Vejen, gennem Luft og Vand, op imod den kanadiske Grænse, idet de stadig holder Trit med Solen og Vaaren. De gaar i milelange svævende Streger over Himlen, de kommer tykt i Flokke som flyvende Skyer, Ekspresbud før Foraaret, de gaar som et Sus af Glæde over det vaade Amerika, hvor Regnskyllene endnu hvert Øjeblik hvidner til Isslag og Sne, de gør Jorden og Himlen saa udstrakt, saa tiende, kold og kongelig, som Verden er om Foraaret og i Jægerens Hjærte. Jeg boede ved Pistakee Bay for at tage imod Ænderne, naar de kom. Og der var det jeg traf Potowatomis Datter.

Hun blandede sig i min Jagt næsten uden at jeg mærkede det; lidt efter lidt blev hun en Del af min Dag og tilsidst hele Tilværelsen, den eneste Grund til at jeg var der og hver Aften laa paa Brinken over Bugten og ventede med Bøssen foran mig i det rimede Græs.

I Begyndelsen passede jeg endnu Ænderne, roede hver Morgen over til et ris-

bevokset Næs, der løb langt ud i Søen, hvor jeg havde mine Lokkeænder lagt ud, et Dusin smukt forarbejdede og malede Træænder, som jeg havde ordnet i en tiltalende Gruppe paa Vandet lige udenfor Næsset. De laa og vippede blankt i de krappe smaa Vover for Anker ved en Snor og et Blylod, de rullede som en Flaade af Drageskibe og stirrede højt besynderligt snart op og snart ned og hele Rummet rundt med de malede Øjne. De var meget naturligt lavede, korrekte til de mindste Enkeltheder, for vil man narre Ænder, skal det gøres alvorligt; der var Eksemplarer af flere Sorter lige fra den tykbugede *Kanvasback* med Spejl i Vingen, som laa og duvede tungt i Vandet, til den lille korte *Bluebill*, der hoppede saa lystigt paa Bølgen og stod paa Halen og saa op i Himlen, som vilde den endelig afsted. En Flok stumme Forrædere, malede Dødsfugle, som jeg havde lagt ud for Foraarstrækket deroppe!

Det var en grum Spøg at se den Korrespondance, der kunde opstaa mellem en Flok Ænder langt oppe i Luften og saa den svigefulde Gruppe, der laa og vippede

som levende Lig udenfor Risene, hvori jeg sad skjult. Naar Morgenflokkene kom, kunde jeg se et Detachement pludselig bøje af i den lange skarpe Flugt, svinge rundt og kaste sig i en stor Bue som Profilen af et Bjærg ned gennem Himlen for at undersøge, hvad det var for Kamesjuker, der havde smidt sig ved det Næs der . . . . mon de ikke laa og tællede den altfor godt?

Og naar de saa kom, intetanende, med hilsende Rap, saa faldt der et Skud, og en And gik hovedkuls som en Sivsko i Søen, og alle de andre bakkede i Rædsel, slap Benene ud fra sig og stod lodrette i Luften som var de spjælket op mod Skyen, og imod saadan en strakt Fuglebug faldt det andet Skud, og et Nu efter er Flokken borte, vildt spredt som et Knippe Pile fra en Katapult. Og i Stilheden efter Skudene siver Vandet mellem Risene, den mindste Berøring af Aarerne mod Jollen slaar ud som en raa Alarm i Morgenstilheden og paa det ensomme Sted, idet jeg ror ud til hvor en Fjerbyldt vender sig i det blodige Vand. Og de stumme Fugle ligger som før og svømmer paa Stedet og glinser i glad Ma-

ling som ægyptiske Kister og holder Øjnene stive i Hovedet, mens Smaabølgerne vugger dem rundt.

Men hvis Morgenflokkene var for mætte eller strøg for glubsk afsted til at skænke mine Kunstænder Opmærksomhed, saa gav jeg dem en færsk Vise fra mit Skjulested mellem Risene, hvor jeg stod med Gummistøvler i Vandet, der knirkede af Is efter Nattefrosten, en Melodi paa Andesproget, frækt efterlignet ved Hjælp af en lille særlig afstemt Skalmeje, en *duckcall*, og den hule Haand.

Ra—rap! spillede jeg. Vark, vark, vakvakvak! Vark, vark! Vakvakvak!

Det gik mig selv til Marv og Ben at staa der fuldstændig ene i den lydløse Morgen før Solopgang og være Aarsag til den bestialske Musik. Jeg følte mig selv som en stor And fra Helvede, der gav en afskyelig Solo midt i den uskyldige Natur. Vark, vark, vakvakvak!

Men Ænderne kom. Det var saa fortryl lende, det maatte være en dejlig And, der sang Godmorgen til dem. Jeg saa dem vende Halsene højt oppe i Luften og lytte, sagtne

Fart og spejde, og saa beskrev de den store fine Bue retour, der er Jægerens Øjenlyst, til en eller to af dem fløj sig ind i det dræbende Skud. Jeg kunde flere Toner paa Skalmejen, vidste altid at træffe den rette Morgenstemning. Jeg rappede op til dem i lys Glæde, som var Alverden fuld af Mad herneden, jeg rallede sørgeligt, indstændigt, for at faa dem ned i Medynk, jeg anklagede, græd paa Skalmejen, jeg rev fyrige Skrig op under Himlen og kælne Vak som fra en ung yndig And, jeg spillede saa saare.

Jeg havde lært Kunsten af en gammel Jægersmand i Arkansas ved Navn Low. Han behøvede ingen Skalmeje, han kunde Andemælet udenad, sang lige ud af Struben op til dem, saa bevægeligt, saa sødt, at de blev svage paa Vingen og maatte stryge lavt for at lægge Øret til. Han samtalede med dem oppe i Luften, længe før jeg kunde se dem, han rappede og bejlede, koglede og løj dem Halsen fuld af øm Snak, sad ubevægelig som en Stub paa et væltet Træ midt i den oversvømmede Skov med Gummistøvlerne til Skrævet ned i det

iskolde Vand og lokkede saa hjærteligt for Ænderne, mens han skuede ind i Himlen med de blege langtrækkende Gammelmandsøjne, der opdagede Ænder hvor andre Ingenting skelnede; og imellem at han sang og vakkede, holdt han Vennetaler til Vildtet, sagde yppige Ting til dem deroppe, skændte paa dem, men kærligt, var ikke til at staa for. Han sad der med en Dryp under sin kolde Næse, skrøbelig af Alderdom som et tusindaarigt Væsen, der ikke kan dø; man kunde se paa ham, hvor hans Gammelmandshjærte pulserede i Takt med de kraftesløse, frosne Genlyde i Skoven før Solopgangen, hans falmede Blik faldt sammen med det violette Morgentusmørke fjærnt henne mellem Træerne og Gryet ovenover, der var saa vinterlig haabløst. Hvor Dagen vaagnede kold og isnende stille! Men gamle Lows Bryst skjulte den ukuelige Varme, Jægerens Kærlighed; det var med en uudtømmelig Inderlighed han sad der og kaldte og besvor, indtil det vingede Vildt kom og han fik det paa Skud! Flokkene adlød ham og kom langvejsfra, nærmere og nærmere, til de enkelte Fugles langhalsede, føre Pro-

filer pludselig fik det gule Gry over Trætoppene til at springe ud som et Rum, og de skarpe Vingeslag svulmede nær som hede gispende Aandedrag . . . og saa var det at Low fyrede! Jeg har set ham besværge selv en enkelt And, der kom rejsende forbi højt oppe over Skovtoppene i et tilsyneladende meget vigtigt Ærinde; han fik den til at vakle i Flugten og vende om, søgende: hvem kaldte, hvad var det for en Røst fra de oversvømmende Skove?

Kom her ned, din forbandede søde And, sagde Low inderlig fortroligt, med en Stemme af Sølv, hvor han sad og holdt den svære Dublet af Kaliber 8 i Hænderne, som rystede lidt af Kulde. Rrrong—rrrong! Kom her ned . . . *min* And . . . . vaarkvaarkvaark . . .

Da den saa strøg ned i en lang, varsom Kurve, mumlede Low, næsten samtidigt med at Skudet dundrede fra hans store Kanon:

Og jeg skal give dig Helvede!

Jo, det var skønne Kunster, Low havde lært mig. Jeg øvede dem uden Skrupler en otte Dages Tid. Men saa begyndte jeg at

lide af en Tankefuldhed, som Jægeren ikke har godt af. Jeg skød forbi eller skød slet ikke; jeg havde mit Sigte andre Steder. Det var Pigen fra Søerne. Det var det, som jeg endnu ikke vidste hvad var. Først siden fik jeg Vished.

Det var begyndt som alting begynder, med en ringe Iagttagelse, som jeg vilde have glemt, hvis den ikke havde gentaget sig — noget jeg saa en Aften i Søen. Der ligger en Kro ved Pistakee Bay, og der spiste jeg, men jeg boede alene i et Hus ti Minuters Vej derfra. Hver Aften gik jeg hjem gennem Skoven langs Brinken ovenover Søen, og Aftenerne begyndte nu at blive lysere, Tusmørket længere. Efter Solnedgang laa Vandet i Søen stille og gult nogle Minutter, og det var gerne paa den Tid jeg gik hjem fra Kroen. Saa en Aften da mit Blik faldt paa det spejlblanke, messinggule Vand, saa jeg at noget var forsvundet fra Overfladen, i samme Nu jeg var kommen til at se derud. Der var et ganske svagt Spor i Vandskorpen, snarere en blød Fordybning end Uro eller Ringe, ikke mere end som en Draabe kunde være

falden der; men et lille Stykke derfra tegnede der sig en lang flad Kuppel paa det blanke Vand, en Opbugnen af Vandet, som om et stort Legeme gled derunder. Næste Aften saa jeg det igen, ganske paa samme Maade, men lidt højere oppe langs Bredden, og denne Gang fik jeg en underlig Følelse af at være bleven iagttaget af dette noget, der var dukket under i samme Øjeblik jeg saa derhen i Retning af. Nu var jeg bleven opmærksom. Den tredje Aften nærmede jeg mig forsigtigt gennem Skoven . . .

Og da saa jeg det besynderlige, at et mørkt Hoved bevægede sig stille ned langs Søbredden, saa meget som tyve Alen ude. Ud fra hver Side stod ganske fine Bølgelinjer i det aftengule Vand. Det var sent, Lyset var næsten bleget bort fra den dybtliggende Sø, og mens jeg stod og iagttog det mystiske Hoved, faldt Tusmørket paa. Vandet blev dunkelt og uden Farve, men endnu kom Hovedet stille svømmende ned langs Brinken lige imod mig. Ikke en Lyd hørtes fra den Svømmende, det mørke Hoved syntes at skille sig fra Vandet og

træde sig frem deri med overnaturlig Mygghed i alle Bevægelser. Et sort Hoved, der gled paa Vandet, fine Striber som efter et langt opløst Haar i Overfladen . . .

Jeg maa have rørt paa mig, aandet for højt, eller Hovedet derude maa have mærket mit Blik, for pludselig var det forsvundet — ikke med et Plask, ikke overraskende, det var der simpelthen ikke mere. Jeg har aldrig set en stor levende Ting forsvinde saa sporløst paa en blank Vandflade; der var end ikke en Krusning eller den mindste Ring tilbage derefter. Men et Par Sekunder efter hævede Vandet sig en halv Snes Alen længere ude paa Dybet i en stor glat Flade, en Bugnen af Vandet, der atter straks lagde sig, som om selve Søens Bryst løftede sig for et dybt Suk.

Dette gentog sig tre Aftner. Jeg skjulte mig paa Brinken eller mellem Træerne, jeg holdt Vejret, naar det mørke Hoved kom, men altid vidste dette Væsen derude, at jeg var der, mærkede det ad en eller anden oversanselig Vej og dukkede under, inden jeg kunde komme det paa Skud.

Jeg gik en Aften langt bort for ikke at

forstyrre, og da saa' jeg paa Afstand, at det mørke Hoved svømmede tværs over hele Bugten i en Bue tæt forbi Huset, hvori jeg boede, og derpaa over mod det Sted, hvor Indsøen gik over i Udløbet mod Michigansøen. Der svandt hun i Mørket, som faldt paa.

Aa, Pigen fra Søerne, tænkte jeg, det er jo hende, Potowatomis unge Datter, den Udødelige! Hvad vil hun i Pistakee Bay? Hvorfor har hun slæbt sit sorte Haar gennem Strømmene herind fra de store frie Søer, hvad vil hun her hver Aften? Er hun paa Vej ud til Mississippi for at svømme Foraaret i Møde i de kolde Nætter, hvorfor kredser hun da her om Pistakee Bay? Er det mig, Søpigen har Ærinde til, og hvad betyder det for mig i min Ensomhed? Er det det eneste af alle Foraar, det evigt tabte, du vil føre mig ind i og dele med mig, Potowatomis Datter, som Præriesolen og Luftningen i Skoven og Vandene har forkælet? Dukker du en Aften i Tusmørket ud fra Skovbrynet med drivende Mokkasiner efter at have svømmet Floden, smyger du dig frem af Buskene for at sige *Ugh* til mig

og drage mig ind i Skoven, mine Drømmes Veninde, min *Skwaw*? Ved den store Aands Ansigt, ved mine Fjenders stinkende Skalpe, jeg skal vise mig dig værdig!

Næste Aften blev jeg hjemme i mit Hus og stillede mig i Skjul i Tagvinduet med en Kikkert. Der var kun lidt Lys efter Solnedgangen, og det svandt hurtigt, men jeg *fik* hende at se, idet hun svømmede forbi, og jeg kunde have kastet Kikkerten, en almindelig Dobbeltkikkert, fra mig i Panik som en Stump Gren, man faar fat paa i Urskoven, og som viser sig at være en levende Larve, saa rystet blev jeg, da jeg i Kikkertens dunkle Synsfelt paa Baggrund af det gule Vand saa lige ind i to sortebrune vaade Øjne omgivet af dunkelt Haar! Synsfeltet vaklede ud af Kikkerten, og da jeg fandt hende igen, var det saa mørkt, at jeg kun kunde skelne en sort Klump glidende paa det falmede Vand. Lidt efter gik hun under. Men denne Gang rejste der sig en svær Hvirvel efter hende i Vandet, og lidt længere borte brød Overfladen op i en Skumkegle, som om hun havde kastet sig voldsomt under Vandet, idet hun svømmede

bort, oho, favnet sig ned i Vandenes Nat med pigestærke Slag af Lemmerne, Rødhudens glatte, aalesmidige Lemmer!

Hun var vred eller hun var bange, hun maa have bugtet sin unge Ryg som en Spole om alt det tunge Vand, hun kunde naa og lade de senede Led virke paa, hun maa have gjort Vandet stenhaardt omkring sig, idet hun slog sig ned og stemmede sine smaa Indianerfødder derimod som mod et Springbræt; det lange Haar maa have sat en Skumfigur efter sig fra Overfladen og ned i Dybet . . . hu hej, og nu skærer du den vaade Nat dernede med dine lave laadne Bryn, nu smider du Vandet, strækker dig og gaar som en Pil over Vandplanterne, nu bøjer du dig og slaar Armene ud til en ny Favnfuld, vender dig og flyver sitrende ind i det dybe kolde Vand, Potowatomis dejlige Datter, O du der aldrig kan dø!

I disse samme Dage kom Foraaret til Pistakee Bay.

Det ene Forbud efter det andet havde meldt sig. Vildgæssene var passeret forbi og gaaet nordpaa i lange, skinnende hvide Kiler, der lignede Harper og spillede som

en Musik fra de høje Skyslotte, Foraaret rejste til Toppen af den blaa Himmel.

Rødkjælken, Stæren i Amerika, var kommen og Blaafuglen, de smaa Foraarsfugle, der fløj som vingede Safirer i den nøgne Skov.

I Moserne, i de dybe Grøfter, som svømmede over til Randen, og som den lunefulde Sol snart gjorde til Undere af Krystalklarhed med skønne Ting, Planter og Mudderborge paa Bunden, og snart slukkede, saa at de laa skumle som Pøle over Underverdenen, i alt dette rindende eller staaende Vand lokkede Nattevarmen og Solen alle de Dyr frem, der svømmer og aander herligt ved Gæller og trives saa ypperligt i det Vaade.

Store guldglimtende Skildpadder vendte sig dernede i Bundens Halvmørke, to og to, og spejlede Solen i de facetterede Skjolde.

Bobler steg op fra Dyndbunden, overalt gurglede det og nynnede dæmpet mellem de spirende Vækster. I Stedet for den blaa Rim, der hver Morgen laa ovre paa Søens modsatte Bred, bredte der sig nu en fin grøn Skygge over Brinkerne, og Skoven

havde faaet en rødlig Tone af de gærende Knopper; Jorden lignede ikke mere et Skjold af Vintrens Metal og i Rimens blaa Anløbning, den strakte sig som grønne Bolstre, tog imod lune Regnskyl; der laa en meget dybere Følelse under det, at Jorden grønnedes, end naar man taler om at rødme.

Og Aftnerne var nu meget lyse, skønt Tusmørket ikke var af lang Varighed. Kun i højst fem Minutter var det dunkle Pigehoved synligt derude, naar hun regelmæssigt hver Aften lige efter Solnedgang foretog sin stjaalne og varsomme Svømmetur ned langs Brinken. Saa sky var hun, saa seende, saa aarvaagen, at det endnu ikke havde været mig muligt at komme hende nær indenfor hundrede Alen. Hun maatte føle, vejre paa Luftningen med hvert Haar paa sit Hoved, hun var mere fintmærkende for Lyde, end man i det hele taget kunde fatte. Og stille, myg som en Spire af Pilen; der var ingenting i Verden saa blødt, saa lydigt mod Vandet, som naar hun sporløst sank og kun lod et Smilehul tilbage efter sig paa Vandspejlet. Stille, myg . . . ja og stærk som en Hajfisk, smidig som en Staal-

fiber, naar hun slog de smaa Propeller, Hænder og Fødder, ind i Vandmurene og efterlod sig et Spor over Bunden af knust og kærnet Skum. Fin og hurtig, uoverlistelig . . . jeg havde prøvet alle Kneb, jeg havde skjult mig paa enhver optænkelig Maade, men hun opdagede mig. Det samme lydløse Spil gentog sig Aften eller Aften.

Men jeg fik hende jo tilsidst. En solvarm Dag efter Regn, en høj Foraarsdag, da Alverden kun var som et Rum i den blaaeste Himmel, gravede jeg mig et Hul ind i Brinken og plantede en Busk foran, en Pilebusk med store udsprungne Musser paa. Nu skulde det være. Nu havde hun længe nok været beundret; jeg ønskede nu at maale mig med hende. Længe før Aften sad jeg nede i Gruben fuldkommen skjult af Busken og med Bøssen ud mellem Kvistene. Jeg havde stukket en Kvist med Pilerakler i hvert Bøsseløb — lad os nu se, hvad hun siger til det! Jeg sad saadan, at min Skyttegrav ikke vilde blive bemærket af hende, før i samme Nu hun klarede en Pynt, der skød sig ud fra Brinken, men i dette Nu vilde hun heller ikke være mere

end tredive Alen borte fra mig, saa det gjaldt altsaa hvem der var hurtigst paa Kløerne.

Vandet laa gult og stille, da hun kom. Og som jeg godt nok var forberedt paa, var hun snar, snar som Fisken. Det sorte Hoved var næppe bleven synlig paa min Side af Pynten, før det sank . . . men jeg havde nu alligevel set Tid til at give hende begge Løb! Paa en Gang . . . i en Omkreds af en Alen rundt om det Sted, hvor Hovedet forsvandt, oprev Haglene Vandspejlet, som om en Harve var kastet ned der.

Mens Tusmørket faldt paa, sprang jeg i Jollen og roede ud til Stedet. Der var fire Alen Vand, og det varede over en Time, inden jeg fandt hende. Hun var ikke sunken lige ned paa Bunden, skønt hun var stendød, hun laa et Stykke længere ude. Det var ganske mørkt, et lunt Foraarsmørke, hvori Frøkvækket lød, som om en stor Forsamling af smaa spæde Væsner sad og sagde Tak, Tak, mange Tak, i Kor, da jeg roede ind med det døde Legeme.

Det var en Bæverrotte, jeg havde skudt.

Potowatomis udødelige Datter, der kunde lade sig synke i Vandet som et Gran, sporløst, og naar hun vilde, rode Dybet ovenud i store Gulve, hun var et Dyr af Gnavernes Familje, ikke meget større end en Kanin.

Hun var det smukkeste lille Dyr, jeg nogensinde har set svømme, hun gjorde dette Foraar ved Pistakee Bay til en hemmelighedsfuld og forunderlig Tid. Hun havde et rundagtigt Hoved med vaade, sorte Øjne og et Spil af Varbørster om Snuden, som maa have følt Vandet og enhver Luftning finere, end vi forstaar, saa intimt, at det maa have været en Del af hendes Næring blot at vejre og inddrikke sig med Naturen, Søerne, Vinden og Regnen. Hun havde en udmærket Hale, flad som en Aare, stærk og væbnet med Skæl, den var talget og skyede Vandet som en harpikset Kogle; med den var det, at Potowatomis smidige Datter avede Bølgerne; hun havde Svømmebørster omkring Tæerne og den glatteste og blødeste Pels i Verden. Paa Bugen var hun graa. Med denne Pels, der var saa glat, at man ikke anede det, var det Potowatomis Datter

strøg sig saa hurtigt over Vandplanterne som en Skyttel i Væven.

De fire store Gnavertænder, som Munden ikke kunde lukke sig over, var gulrøde forpaa, en sjælden Farve, der mindede om højlagt Rav; jeg gemte dem længe til en Erindring.

Regnspoven.

En Gang i April Maaned oplevede jeg Spovetrækket over Kjøbenhavn. Det var en sen Nat, det støvregnede og var meget mildt i Vejret. Rummet over Havnen og ind mod Byens Tage laa i en gennemsigtig vaad Dis, der lyste af Lygteskæret fra Gaderne og tillige af en ganske svag Dæmring fra Nathimlen, Forbudet paa de lyse Nætter, og højt, højt oppe i denne sølvgraa Regnnat tonede det fjernt og nær af Fuglefløjt, bløde klingende Lyde med svindende eller stigende Biklange, fordi de kom fra Fugle i Flugten. Det lød som underlige Varsler, hvorunder Luftrummet blev saa vidt og Regnen saa frugtbar, det kaldte som endnu en Gang det store Foraar, den vilde, evigt tabte Tid.

Det lokkede over Byens Taarne med Stemmer som fra Syndflodens Dage.

Det var Spovetrækket. De rejsende Fugle kan godt holde sig kresende hele Nætter inde over Byens Lystaage, der forundrer dem, og deres dybe Fløjtesprog er til Gengæld en Gaade for Folk i Byen, som staar stille og ser op i Nattedisen, hvor de flygtende Toner kommer fra, men hvor man ikke øjner den graa, hurtige Fugl. En saadan vaad Nat vil der sætte sig besværlige Hungerfornemmelser i Sindet, der kan blive til hvad det skal være, Kærestesorg, Rejser, Fuldskab, Mord; med mindre man er Jæger og kender sit Hjærte og sine Nyrer. For da er denne uhaandgribelige Foraarsmystik det melodiske Løfte om, hvad man i Høsten skal faa.

Jeg tog op til et Sted ved Limfjorden, jeg kender, og fornyede Venskabet med en Fisker, Kjeld, som jeg tidligere havde gaaet paa Krigsstien sammen med. Det var forresten sytten Aar siden, opdagede jeg, da jeg skulde til at regne efter, men skønt Kjeld og jeg ikke kendte hinanden straks, var der egentlig ikke noget forandret. Jeg

traf ham paa en morsom Maade. Han stod ude paa Grønningen tilligemed en anden Fisker og bødede Garn, da jeg svingede ned til Lejet paa Cykle, og mine Øjne fangedes straks af hans svære Skikkelse i Islandstrøjen. Jeg gav mig i Snak med ham, spurgte ud om Jagten og saa fremdeles, og han svarede ret kort, uden at se op eller afbryde Arbejdet, viste mig netop den høviske Mistillid, der kan tilkomme et Bymenneske. Ham rokker du ikke, tænkte jeg. Mens vi snakkede, lod jeg skimte Forstand paa Fiskeri og slige Ting for at vinde Kæmpen, men det tog han som en Selvfølge, det frugtede heller ikke, at jeg spurgte til forskellige af mine gamle Kendinge fra Lejet; Folks Navne kunde enhver jo rende med. Men saa var det, jeg kom til at nævne en vis Johanne — hvor hun var henne . . .

I samme Nu saa jeg, at det var Kjeld! Og han havde ogsaa kendt mig! Men han skjulte det, han skjulte det paa det fineste, for nu gjaldt det virkelig at lade, som om han havde kendt mig hele Tiden! Vi stod et Øjeblik uden at trække Vejret. Saa siger Kjeld med gemt Varme:

Kan De huske, da vi prangede Pibe?

Om jeg kunde! Det var jo netop den Aften med Johanne. Ak ja, det var alligevel sytten Aar siden. Den Gang havde Kjeld og jeg været et Par Lømler, der lige havde faaet Pibe og naturligvis skulde bytte. Men der havde jeg vundet Kjelds Hjærte, for min Pibe var en Kurlænder og hans en almindelig Porcelænspibe, og vi lod det gaa lige over. Der var Bal i Lejet den Aften, og jeg dansede mest med Johanne, en Pige jeg aldrig før havde set. Det var lykkedes Johanne at faa sin Konfirmationskjole knappet over Brystet men heller ikke mere end lige til det; man saa, at *sprang* Knapperne, vilde de stinte langvejs hen. Hun maalte mig først en Kende fra oven af; nok sad der mig Pibe i Munden, men derfor kunde jeg maaske alligevel være et Barn. Dog, jeg varmede snart Johanne. Søde Gud, hvor vi laa godt sammen i de lange Valse. Ud paa Natten, da vi var bleven baade hede og svimle og stod udenfor og svalede os, var det saa, at jeg fornam en meget stor, bestemt Haand, der lagde sig paa min Ryg mellem Skulderbladene og trykkede mig af Sted bort fra

Dansesalen, og samtidigt saa jeg paa Johannes Figur, at en Haand ogsaa førte hende af Sted ved et blidt men kraftigt Tryk mod Ryggen; det var Kjeld, der overgav os til Natten, uden at vi maatte se, det var ham. Et Sted ude i Mørket kyssede jeg Johanne og hun mig; vi vidste ikke bedre. Jo, det var sytten Aar siden.

Det randt mig i Tanker, at en Mand, der nu er død, ogsaa var med til det Bal. Han var et Bymenneske, han frydede sig i dette Fiskerselskab, saa at Haaret stod ham rygende om Hovedet, han lo som en Faun, ude af sig selv af Sorgløshed. Du gode Gud, det var et Afholdsbal, og vi drak Bajerskøl med Hvidtølsetiketter paa Flaskerne! Det var den Gang. Sytten Aar var alligevel en lang Tid, naar jeg nu i et Blik skulde se tilbage paa, hvor han fra Aar til Aar sloges afmægtig med sin Skæbne, til han en Nat drak Morfinflasken ud paa en Kvist i København. Han efterlod sig en Snes store Manuskripter. Han var en studeret Mand men kunde ikke lære det. For ham fløjter Spoverne ikke mere.

Lejet var ellers næsten uforandret. Kroen

havde faaet nyt Indhus, men Folkene var de samme. Det gjorde godt at se Christen Thommesen igen, jeg havde ikke haabet det. Men der var ikke Skygge af Forandring at se paa ham. Der er dog Bestandighed i noget. Og inde i Sovekamret, der ved en aaben Dør stod i Forbindelse med Skænkestuen, sad Sørine, Christen Thommesens Kone, gigtbruden men som sædvanlig i Sengen og ledede Husholdningen med gennemtrængende og hjærtelig Røst. Der var over den gamle Kro ganske den samme patriarkalske Aand som sidst. Fiskerne fik deres Genstande, som om det var ved deres eget Bord, de sad. Jeg kendte de fleste igen. Inde i Landet var der kommen Jernbane, og Bønderne var bleven med Tiden, men herude, hvor man »brugte Vandet«, stod alt til som i Menneskehedens Barndom. Her var der ingen Tid. Den enbenede Fisker, jeg huskede fra for mange Aar siden, gensaa jeg uforandret. Dette Prodigium havde kun et brugeligt Ben, det andet var stift i Hoften og bøjet op mod Kroppen, men han røgtede glad og armstærk en Fiskers Bestilling, jeg saa ham vade ud til sin Baad

med svære Søstøvler paa og Krykkerne ned i de salte Bølger til midt paa Skaftet.

Rimeligvis er der ingen væsentlig Forskel paa Lejets Beboere nu og saa Stenalderfolket, der dyngede de Køkkenmøddinger sammen, man den Dag idag kan finde langs den gamle Kystlinje længere inde bag Lejet. Østersbankerne, de Gamle levede af, er til endnu, men ejes højtideligt af Staten, der sælger Skalmaden til de finere Pithekantropros'er inde i København. I min Barndom tjente Fiskerne en Dagløn ved at skrabe dem; det var et kendt Syn om Efteraaret, naar den lange Række af Østersbaade stod Bredningen ned med Skraben efter sig nede paa Bunden. Nu ligger der en enkelt Kvase derude, som med tolv Dykkere bestrider hele Fangsten. De gaar ned paa Fjordbunden som i et andet Spisekammer og tager de Østers op, der har Maalet. Entreprenøren giver Staten 7 Øre for Stykket af Østersen, og det koster ham 6 at tage den op. Siden bliver den dyrere og dyrere paa sin Vej til Hovedstaden. Derfor smager den saa godt derinde. Lejet er ligeglad.

Jeg kunde fortælle længe om Uskyldstilstandene i det Fiskerleje ved Limfjorden, jeg ikke nærmere vil betegne. Men det var Spoverne. Kjeld og jeg skød og fiskede et Par Dages Tid, til vi kom i Tanker om at tage ud paa Holmene. Dér skulde der være »Regnspurve«, mente Kjeld.

Vi sejlede af Sted en Time før Solnedgang og kom over til de lave, fra Land næsten usynlige Sandholme just som Lyset var gaaet af Luften. Det myldrede af Fugle, Hjejler, Viber og Maager. Ænder var der ogsaa, men de veg forekommende Pladsen en halv Mil, før vi naaede dem, det er strengt høflige Fugle. Vi skød nogle af Hjejlerne. De lettede i Flokke paa tusinde Stykker og strøg af Sted for at finde Fred ved andre Strande. Naar saadan en Flok vender i den lige, skarpe Flugt, saa at alle paa en Gang viser Bugen og begge Vingers Underside, er det et særegent smukt Skuespil, og Lejligheden er ogsaa god til at rage et Par Stykker ned. En Hjejleflok flyver som *en* glimrende indøvet Organisme, under Musik, en klangfuld, spæd og dog fyrig Fløjten. Flokken stryger over Vandfladen som en Byge,

gaar saa pludselig højt og kaster omkring med et Sus som en Eksplosion af Luften og — *fly, fly* — stryger den igen som Vinden tæt hen over Fjordens Overflade. Ovenover gaar Havmaagen ad en eller anden gammel Kongevej under Himlen, tramper i Mag som en vinget Ko og skræpper om Mad og atter Mad paa sit trannede Maal. Viben fornyer sit evige Skænderi med Alverden. *Kiv*! *Tvi*! Mon den Historie, der gaar om Viben, er for kendt, til at jeg kan fortælle den? Det hedder, at Viberne er døde Pebersvende og ugifte Møer, der sidder og hujer til hinanden: *Hvi vil' du it?* lyder det fortvivlet fra den ene Flok. *A tur' it,* svarer den anden i Elendighed. Og det hujer de om igen. Dog er der ingenting saa inderlig fuldt af Foraar som Vibens uudslukkelige Bekymring.

Da Mørket faldt paa, var Kjeld og jeg posterede hver paa sin Pynt af Holmene, nogle Bøsseskud fra hinanden. Jeg havde ligget længe bag en stor Sten og allerede opgivet ethvert Haab om at se Spover. Det var saa mørkt, at jeg ikke kunde skelne Stenene, jeg laa paa. Foran mig var Himlen

endnu grønlig lys efter Solnedgangen, og saa længe der kunde ses noget mod den, var der Grund til at blive liggende lidt endnu. Men da Spoverne virkelig viste sig, vilde jeg næppe rigtig tro det.

Den første jeg saa, kom ene, *var* der, og i det samme lød det dybe Fløjt. Nærved falder det ikke saa musikalsk, man hører, det kommer fra Struben af en ganske kødelig Fugl. Og dog kendte jeg det øjeblikkelig igen som den samme Tone, der havde fyldt Regndisen over Københavns Taarne med Musik som fra selve Sfærerne. Den store, lange Fugl kom lavt imod Himmelranden i stiv Flugt fra venstre, og *her* var altsaa hint Foraarsmysterium, der havde været lige ved at gøre mig til et rasende Menneske, her kunde jeg se, hvad det var, ikke mere og ikke mindre end en slank, langnæbet Flyver . . . *Bum*!

Saa skulde den ogsaa have hvad jeg havde gemt til den! *Bum* igen! Jeg landede første Skud i Vandet en god Alen bagved den hurtige Fugl, og det andet gik vildt, da jeg i det samme tabte Spoven af Syne mod det mørke Vand. Jaja, saa vidste man

til en anden Gang, hvor man skulde placere sig foran paa dens Vej.

Længe efter blev jeg ved ligesom at se Silhuetten af den smuktformede Fugl med det krumme Næb mod Himmelranden. Spoven er en ædel Flyver, hurtig i Vingeslaget trods den betydelige Størrelse, kraftig og stilfuld i Flugten. Kroppen ligner en Ten, den holder Halsen naturligt, det lange, nedadbøjede Næb giver den et ejendommelig fornemt Udtryk af Melankoli og Styrke. Det er en nordisk, blond Fugl, fostret af de graa Nætter, den vandrer. Den første Spove, jeg er kommen over, skød jeg i Middelhavet om Bord paa et Skib, og jeg glemmer ikke, hvor den saa ud som et Bud fra Hjemmet. Den stod der plantet paa Dækket og manede med hele sin nattegraa Figur og det lange, triste Næb, saa at jeg blev dødelig syg i Sjælen og skyndte mig at hente Bøssen op fra Kahytten. Jeg skød den i Pjalter paa fire Skridts Afstand, havde ikke kunnet taale at leve, hvis jeg ikke havde gjort det. Hvad saa den paa mig for, jeg som var paa Vej sønderud mod Troperne og havde givet Regnen og de lyse Nætter

Helvede? Hvor det var lune Dage, der i det ægæiske Hav med Homérs Himmel over Hovedet og et blaat Hav, der vuggede os som i klare Drømme stadig sydligere, stadig nærmere ind mod Solen. Den næste Kyst kunde godt være Øen med de Saliges Skov. Fuglene, der satte sig paa Skibet, var tamme som om de kom derfra. I de varme Aftener kunde man række Haanden op paa Sejldugsovertrækket paa Baadene og tage hele Haandfulde af Svaler, der laa der i Klumpevis tæt ind til hinanden. Kanske det ogsaa var af Udmattelse, de smaa Svaler var saa tamme; Øen laa dog nok temmelig langt borte. Mange Svaler var saa trætte, at de dalede ned paa Skibet og straks faldt hen i en Slummer, hvoraf de ikke vaagnede mere. Om Bord fangede jeg en Høg; men den har sin egen Historie . . .

Et Minut efter, at den første Spove havde vist sig, kom der en Flok paa mindst tredive Stykker. De rykkede frem som en hel Slagorden, lige løs paa hvor jeg laa gemt, og de dybe Fløjt klang fra Fronten som smaa Lursignaler. Der var noget sælsomt ophidsende ved denne Fremrykning,

hvorunder de enkelte Fugle i Flokken hastigt blev store mod den grønne Himmel, som om de ikke kom men svulmede paa Stedet. Jeg var endnu ikke fortrolig med Forholdet mellem Fuglens Størrelse og den Fart, den kom i, saa jeg misberegnede Afstanden og skød for tidligt, fejlede med begge Skud. Flokken opløste sig og kastede sig til Siden, dukkede ned i Mørket og trak i en Flugt, der ligefrem peb, ud tilhøjre. Men de kom igen.

Det var nu helt mørkt. Hverken paa Land eller Vand kunde der ses noget. Henne fra Kjelds Plads saa jeg en Ildstribe i Mørket, Skudet lød, og Haglene piskede henad Stengruset.

Pludselig fløjter det næsten over mit Hoved, og i samme Nu ser jeg Flokken. Den har samlet sig til ny Fremrykning, men nu er det saa mørkt, at Fuglene først bliver synlige indenfor et Felt af en Snes Alen . . .

Bum! . . . *Bum*! Og borte er Flokken, retireret under et Hvin af Vingefjerene og spredte, brat svindende Fløjt. Men to var faldet ud af den vingede Flok. Den ene

laa død paa Sneglegruset, den anden flød et Stykke ude i Vandet. Da jeg nærmede mig den, var det ikke Fløjt længere, den gav fra sig, men høje ynkelige Skraal som en Høne. Ja, og nu skrumpede hele Eventyret ind til, at jeg altsaa samlede Fjerkræet op og undlivede det. Død er Spoven en stor, god Madfugl og ellers ingenting.

Det lod til, at Spoveflokken ikke mente at kunne komme videre uden ved at forcere den Forhindring, der allerede havde kostet den to Liv. For den kom igen. Men denne Gang var Farten noget rent forbavsende. Fugleflokken kom som et Stormsus, en enkelt var mig saa nær, at Lufttrykket sved forbi Øret som en gloende Bolt, jeg lige netop saa Flokken og brændte et Skud af; men det var nok til, at de retirerede igen med en Stejlen af hele Flokken lodret opad, der fik Luften til at skogre.

Da de endnu en Gang kom igen, var de vilde og tog Forhindringen i lynende Flugt, tæt sammen, de var forbi i et Svirp; men jeg fik alligevel to til skudt ud af Flokken. Dermed var Slaget forbi. Begge Parter havde vundet.

Endnu nogle Minutter blev der ved at passere enkelte Spover, men jeg kunde ikke mere se dem, hørte dem kun, naar de peb forbi. Det lød saa hævnende og vredt, naar de flaaede Mørket lige ved mit Hoved, det baade fortalte, hvor Fuglen var tung, og hvor den fløj lynsnart.

Jeg havde befundet mig som i en blodig Storm, hvori Tusmørket var som levende af Fugle, mens Trækket og Dræbningen stod paa. Jeg kvalte de saarede, sitrende hede Spover i Hænderne, med Næsen fuld af den giftigsøde Lugt fra det røgfri Krudt. Bagefter blev der tiende stille paa Holmen. Vi sejlede hjem under Stjernehimlen og med Morild i Dammen af Baaden.

Det var min Rejse til Spovernes Ø.

Fusijama.

Den lykkeligste Oplevelse jeg har haft var paa Søen udfor Japan; jeg mindes ikke nogen virkelig Begivenhed siden. Jeg vaagnede tidligt om Morgenen før Solopgang, ved at Vinden luftede ind i Kahytten, og ved at jeg i Søvne løb saa fuld af Glæde, at jeg ikke kunde blive liggende ned, og da jeg saa ud af det aabne Kooje, stod der ligesom en høj dejlig Sky lige for . . . men det var ikke en Sky, det var Fusijama.

Det underfulde Bjærg ragede ovenud af Alverden, syntes slet ikke at staa paa Jorden, for Bjærget var saa langt borte, at dets Fod gik i et med den blaa Tykning, der dannede Himlen over Japan. Men oven over selve Himlen brød Bjærgets hvide Snekegle igennem Atmosfæren, saa luftigt, saa skylet,

at jeg i et Nu fattede baade Jordens uhyre Masse og dens vægtløse Flugt i Himmelrummet.

Det var som om Jorden selv var kommen mig imod i sin kosmiske Friskhed, den unge Planet, der vender sig ud af Mulmet, kronet af Nordlyset, med sin havblaa skønne Sfære og Fastlandenes mangefarvede Jordsmon belyst af Solen.

Hvad jeg der følte var den samme primitive Erfaring, man kan tilegne sig som Barn ved Synet af den første den bedste Ting, et Straa, en Draabe paa Ruden. Men siden naar tillærte Forestillinger har gjort Barndommen til det tabte Land og vakt Illusionen om en anden ædlere Virkelighed, end den vi ser, maa der en Fjærnhed og Fremmedhed, en sublim Overraskelse til for at gengive Jorden dens Friskhed.

Da jeg saa Fusijama, brast den sidste Drøm om en anden Tilværelse end den der er. Jeg begreb, at den højere Verden, vi stunder imod, kun kan være netop den der *er*, men at vi aldrig i det givne Øjeblik er naaet op til den, at vi til daglig er blinde for den. Der lader sig ikke tænke frugt-

barere Tanke. Det er i Grunden det eneste et Menneske kan opleve.

Derfor er Fusijama et helligt Bjærg, Genstand for et Folks Kultus.

Columbus! Der er kun en Glæde, der er bestandig, at gense den velsignede Jord.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL, NORDISK FORLAG

Johannes V. Jensen

DANSKERE. 2 Kr. 75 Øre.

EINAR ELKÆR. Roman. 3 Kr.

INTERMEZZO. (Dolores — Forsvundne Skove — Louison). 2 Kr.

FORAARETS DØD. 2 Kr.

DEN STORE SOMMER. 2 Kr. 60 Øre.

VINTEREN. 2 Kr.

KONGENS FALD. (Foraarets Død — Den store Sommer — Vinteren). 6 Kr. 50 Øre.

DEN GOTISKE RENAISSANCE. 3 Kr.

MADAME D'ORA. Roman. 4 Kr. 75 Øre.

SKOVENE. 3 Kr.

HJULET. 5 Kr. 50 Øre.

HIMMERLANDSHISTORIER. 2. Udg. 4 Kr. 50 Øre.

DIGTE. 2 Kr.

FR. BAGGES KGL. HOF-BOGTRYKKERI
KØBENHAVN